Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Sfântul Ilie
văzătorul de Dumnezeu
(† 4 mai).
Acatistul
și
Predici întru
pomenirea sa

Teologie pentru azi
București
2020

© Teologie pentru azi
https://www.teologiepentruazi.ro/
2020

Această carte este proprietatea Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș. Ea nu poate fi tipărită și comercializată fără acordul direct al autorului ei, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Ediția de față este o ediție online gratuită.

Pentru că nu are prieten un Episcop

Timp de aproape 15 ani l-am numit pe Părintele meu duhovnicesc, pe marele isihast al Bisericii Ortodoxe Române, *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu*, pentru că el este un Sfânt al Bisericii necanonizat. Și aceasta, pentru că eu respect cu evlavie diferența, respect diferența dintre necanonizat și canonizat, deși Sfinții lui Dumnezeu sunt Sfinți ai Lui și dacă îi canonizează și dacă nu îi canonizează Sinodul Bisericii locale.

Însă, ca singurul ucenic, exeget, editor și custode al operei sale, și după ani de rugăciune și de așteptare, Dumnezeu m-a luminat să îi spun *Sfântul Ilie* Părintelui meu. Pentru că nu trebuie să fie umbrită pomenirea sa de vreo îndoială anume. Să îi spun *Sfântul Ilie*, deși eu înțeleg, pe mai departe, că el nu a fost canonizat de Biserică, deși este în Împărăția lui Dumnezeu și este rugătorul cel neadormit pentru mântuirea noastră.

Istoria Bisericii ne arată că Sfinții care au fost cunoscuți în mod duhovnicesc de un Episcop sau au avut ucenici care au devenit Episcopi, Mitropoliți, Patriarhi, au ajuns mai rapid în sinaxarul Bisericii. Pentru că Episcopii pot începe dosarul de canonizare al unui Sfânt și îl pot înainta Sinodului Bisericii locale.

Părintele inimii mele nu a avut prieteni și nici ucenici în rândul ierarhiei Bisericii până la mine, pentru că n-a avut nimeni ochi pentru el. Dumnezeu l-a acoperit de ochii tuturor în timpul vieții, pentru că el și-a dorit acest lucru până spre sfârșitul vieții sale, când a primit luminarea lui Dumnezeu că opera

sa trebuie publicată. Dar, în același timp, nici nu au existat oameni care să se minuneze de sfințenia vieții sale și de cutremurătoarele sale vederi dumnezeiești și să se lase povățuiți de către el. Cei cărora le-a vorbit despre sine au fost reticenți, l-au tratat cu răceală, cu ironie, cu invidie sau, chiar dacă au intuit ceva mare în ființa lui, nu l-au cinstit ca pe un mare om al lui Dumnezeu.

Din marea milă a lui Dumnezeu, mai înainte de a vorbi cu el, mai înainte de a-l cunoaște, Dumnezeu mi-a deschis ochii ca să văd sfințenia sa, așa după cum am mărturisit într-unul din volumele dedicate sieși. Tocmai de aceea am primit toate ale sale cu inimă bună, largă, primitoare, lăsându-l să intre în mine așa după cum mi l-a revelat Dumnezeu: ca stâlpul dumnezeiesc de rugăciune care lega pământul de cer, iar acum leagă cerul de pământ. Pentru că îl simt și azi duhovnicește, așa după cum l-am cunoscut în viața mea cu el: tot mai plin de slava lui Dumnezeu, tot mai mare în iubirea lui dumnezeiască pentru Dumnezeu și pentru oameni și dorind nespus de mult ca persoana sa să fie cunoscută de tot mai mulți, pentru ca el să intre într-o relație de mare prietenie sfântă cu ei.

De aceea, îi voi spune de aici încolo după cum este el: Sfântul lui Dumnezeu. Dacă eu nu voi mărturisi despre el, nu mai are nimeni cine să mărturisească. Pentru că el mi s-a încredințat cu totul mie și dorește ca operele sale să fie dăruite tuturor, iar eu să explic oamenilor cele ale sale.

Dacă, de-a lungul timpului, vreun Episcop se va îndrăgosti de viața lui și se va intimiza cu el, atunci va pleda pentru canonizarea sa. Dacă îl va vedea în slava lui Dumnezeu, așa după cum l-am cunoscut eu, va înțelege ce a însemnat el pentru Biserica seco-

lului al XX-lea, dar și cum este el în Împărăția cea veșnică a lui Dumnezeu. Pentru că va înțelege că el a trăit taina de după rugăciunea cea curată, că el este cel despre care Sfântul Ierarh Isaac Sirul spunea că „la taina aceea de după ea, [de după rugăciunea cea curată], de abia a ajuns unul din neam în neam prin harul lui Dumnezeu”[1]. Adică e cel care a trăit luni în șir, în mod neîntrerupt, în slava lui Dumnezeu, văzând vedenii nesfârșite și negrăite.

5 aprilie 2020

[1] *Filocalia românească*, vol. 10, cu trad., introd. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1981, p. 174.

Acatistul Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu († 4 mai)

După obișnuitul început se zice:

Troparul, glas al 6-lea:

Frumusețea oamenilor și bucuria celor ce se nevoiesc dumnezeiește, buna cuviință și văzătorule de cele cerești al ortodocșilor, Sfinte Ilie, ca unul care ai iubit rugăciunea și cunoașterea celor de taină, roagă-te pentru noi, fiii tăi, lui Dumnezeu, ca pace și dragoste dumnezeiască să reverse întru noi, cei care ne rugăm ție și te fericim cu cuvinte înveselitoare, zicând: Bucură-te, coloana de foc a Bisericii lui Hristos!

Condacele și Icoasele

Condacul 1:

Te fericim pe tine, Preacuvioase Părinte, Sfântul cel prea frumos apărut în mijlocul indiferenței și al materialismului ateu, care L-ai iubit pe Dumnezeu mai mult decât viața, sănătatea și familia ta. Căci pentru Domnul ai mărturisit cele ale sfințeniei în închisorile cele înfiorătoare ale comunismului și te-ai umplut de vederea Împărăției lui Dumnezeu mai degrabă decât de reeducarea satanică a conducătorului celui lumesc. Pentru aceasta și noi, cunoscând viața ta cea plină de minuni copleșitoare, cu

fiască iubire îți cântăm: Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Icosul 1:

Părinții tăi Sfinte, Ștefan și Petra, te-au adus pe lume de ziua Sfântului Profet Iliu [Ηλιου], și cu dumnezeiască înțelepciune ți-au dat numele lui, de harul rugăciunii căruia te-ai umplut din destul. Ai fost podoaba părții de lume unde tu te-ai născut, pentru că ai iubit de mic viața cumpătată mai degrabă decât tumultul deșertăciunilor. Cu minte atentă și plină de doruri sfinte cercetai făptura lui Dumnezeu și cunoașterea cea de multe feluri, dorind să devii profesorul copiilor doritori de înțelepciune. Și pentru că viața ta a fost o oglindire a multe feluri de virtuți, auzi de la noi, iubitorule de curăție, unele ca acestea:

Bucură-te, cel ce ai străpuns norii cu rugăciunea ta și te-ai făcut știutorul tainelor celor mai înalte!

Bucură-te, a cărui copilărie e plină de cumințenie și de gingășie!

Bucură-te, în a cărui fire tăcută se ascundea o inimă plină de așteptări fără seamăn!

Bucură-te, suflet de poet sfânt, care ai cântat în poeme nenumărate măreția luminii celei dumnezeiești!

Bucură-te, omule îngeresc, cel care ai fost netemător de moarte și de suferință!

Bucură-te, profesorul multor adulți și dulcele părinte al teologilor!

Bucură-te, cel care ai dus greul întregului război trupesc, dar și al celui duhovnicesc și ai fost decorat de Împăratul ceresc cu lumina Sa!

Bucură-te, tată de fiică și soț plin de candoare dumnezeiască!

Bucură-te, cel singur și plin de simplitate, care i-ai cutremurat pe demoni și îi înspăimânți pe oameni prin măreția smereniei tale!

Bucură-te, lumina omului cinstit și a celui care rabdă necinstea mai degrabă decât să se răzbune!

Bucură-te, potirul cel nesecat al minunilor și liniștirea celor agasați de demoni!

Bucură-te, povața întăritoare și prietenul care nu cunoaște semeția și necuviința!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 2-lea:

Înrolat fiind în armata română, Sfinte Ilie, i-ai condus cu multă conștiință pe soldații tăi, îndemnându-i să fie morali și viteji în luptă, apoi, devenind profesor, ai predat cu multă atenție și înțelegere atât limba și literatura neamului tău, cât și limba engleză elevilor și ucenicilor tăi, făcând din ei oameni de nădejde. Căci nu precupețeai niciun efort pentru a-i învăța carte, mergând tu însuți la ei pentru a face studii, dar și pentru a le insufla în taină conștiința responsabilității pentru viața și vocația lor. Pentru aceasta te-ai sfințit ca un Părinte al înțelepciunii și al omeniei celei preabinecuvântate, dând nouă să cântăm: Alliluia [Ἀλληλούϊα]!

Icosul al 2-lea :

Însă ai fost luat din casa ta și de lângă familia ta și de lângă elevii tăi, Preacuvioase Părinte, și pentru credința ta în Domnul ai fost purtat prin cele mai crunte închisori ale României, unde ți-ai încordat firea în rugăciune neîncetată și în mare răbdare, sfințindu-te și umplându-te de lumina lui Dumnezeu din destul, stând zile în șir întru slava Sa, ca unii din cei mai mari Sfinți ai lui Dumnezeu, îngrozindu-i pe demoni și făcându-i binevoitori chiar și pe cei care te torturau. În mijlocul morții și al desfigurării umane de nedescris, tu ai câștigat îndrăzneală la Dumnezeu și cu Sfinții și Îngerii te rugai, primind descoperiri și luminări nenumărate, o, lumină strălucitoare, pentru care te fericim pe tine cu credință:

Bucură-te, cel ce ai învins temnița făcând din ea altar ceresc de rugăciune!

Bucură-te, la care Îngerii și Sfinții veneau să te cerceteze ca pe unul de-al lor!

Bucură-te, isihastul zecilor de mii de rugăciuni zilnice și nevoitorul cel plin de iubire pentru oameni!

Bucură-te, că oamenii te-au disprețuit și te-au marginalizat, iar Domnul te-a umplut de lumină mai mult decât pe soare!

Bucură-te, cel ce ți-ai transfigurat ființa ta încă de pe pământ, încât te vedeai a fi o lumină din cele de sus!

Bucură-te, că demonii te înspăimântau, că oamenii te nelinișteau, dar lumina Preasfintei Treimi te acoperea, alungându-ți toată întristarea!

Bucură-te, Noule Teolog al Bisericii lui Dumnezeu și cunoscătorule cel adânc al vieții celei veșnice!

Bucură-te, cel ce alungi deznădejdea și îi călăuzești în viața de rugăciune pe cei ce ți se roagă ție!

Bucură-te, căci ai iubit-o pe soția ta foarte mult și cu ea ai trăit dumnezeiește!

Bucură-te, cel ce ai scris despre cele de taină ale Treimii, îmbogățind Biserica Sa și pe cei ce te iubesc pe tine!

Bucură-te, al cărui dor nespus era adevărul și mărturisirea iubirii lui Dumnezeu!

Bucură-te, Monahule trăitor în familie și Ascetule ce nu te-ai pierdut în torentul distrugător al plăcerilor lumii!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 3-lea:

Închisoarea a fost pentru tine calea despătimirii, Sfinte Părinte Ilie, căci 12 ani și 6 luni te-ai rugat din destul și, închizându-ți mintea ta în rugăciune, ai făcut-o să treacă de la gândul cel trupesc la mintea care vede deplin cele dumnezeiești. Căci ai văzut cum lumina vine în inima omului, cum ea și mintea se curățesc și omul intră cu totul în Împărăția lui Dumnezeu, trecând peste timp și peste moarte și trăind în slava lui Dumnezeu. Iar lumina Sa în multe feluri ți s-a arătat ție și la fel și locuitorii cerești ai Împărăției, dându-ți Domnul har din destul, ca să distingi pe cele înșelătoare de cele pururea liniștitoare și întru lumina Sa să cânți cu înțelegere: Alliluia!

Icosul al 3-lea:

De multe vedenii te-a învrednicit Domnul, Preacinstite Părinte Ilie, și despre ele ai vorbit cu smerenie numai celor care înțelegeau câtuși de puțin cele ale lui Dumnezeu. Căci doreai să transmiți harul lui Dumnezeu numai celor care îți vor urma calea ta și se vor bucura de harul revărsat în ființa ta de la Dumnezeu. Și ai așteptat ca un Mucenic al răbdării 70 de ani, până ce Domnul ți-a adus ție fiu la bătrânețile tale cele cuvioase, fiu duhovnicesc, căruia să-i dai cu mâinile tale hrană din fagurele cel de sus, de la dulcele nostru Stăpân și să te îndulcești cu el împărătește, cu cel de o inimă cu tine, și care ți s-a plecat ție până la pământ cu toată ființa lui și ți-a cântat ție cu cutremur:

Bucură-te, cel pe care Domnul te descoperă a fi stâlpul de lumină care unești pământul cu cerul!

Bucură-te, căruia Iisus Domnul, Dulceața lumii, i-a dat vindecare prin sorbirea preasfintei lacrimii Sale!

Bucură-te, că Preacurata Stăpână, Frumusețea făpturii, cea prea plăcută sufletului tău, ți s-a arătat ție!

Bucură-te, cel vizitat de Sfântul Arhanghel Mihail în închisoare, de Arhistrategul Oștilor lui Dumnezeu, ca să te asigure că e cu tine!

Bucură-te, cel care i-ai văzut pe mulți din Sfinții lui Dumnezeu în lumina dumnezeiască, iar pe Îngerii Săi ca pe niște cununi pline de armonie!

Bucură-te, că Raiul și Iadul au fost cunoscute de către tine și Domnul te-a făcut să proorocești cele viitoare!

Bucură-te, făcătorule de minuni și prea blândule ocrotitor al celor necăjiți și întristați!

Bucură-te, cel care m-ai făcut să văd cu rugăciunea ta pe cele ale lui Dumnezeu și să simt mereu cum harul lui Dumnezeu se revarsă prea frumos dintru tine!

Bucură-te, cel ce mi-ai sfințit mintea și inima cu vederea și cu cuvintele tale, Preasfințite Părinte Ilie!

Bucură-te, că ceea ce ai făgăduit ucenicilor tăi tu împlinești necontenit!

Bucură-te, ale cărui viață și fapte îmi sunt lumina vieții mele!

Bucură-te, căci te simt necontenit cu mine și lângă mine pururea!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 4-lea:

O muncă și o oboseală enorme au fost viața ta, Sfinte preaminunat al lui Dumnezeu, căci tu necontenit îi citeai pe Sfinții lui Dumnezeu și luai aminte cu multă dragoste la cele ale lor, citind tot ce luminează și înnobilează pe om și încercând să-i ajuți pe cei care au nevoie de o dragoste de frate și de o inimă milostivă, Părintele tuturor. Pentru aceasta ai purtat în taina inimii tale grija pentru binele omenirii și te întristai când duplicitatea și ateismul erau cele care îi deformau pe români. Fapt pentru care, când Domnul a dat libertate românilor în decembrie, ai văzut cele vestite ție de către El și ai cântat cu dor nespus: Alliluia!

Icosul al 4-lea:

Tu ai fost prietenul cel neînfricat al Teologilor și pe ei i-ai cinstit cu înflăcărare, căci Sfinții lui Dumnezeu erau prietenii tăi. Pe Preoții lui Dumnezeu îi iubeai și lor te plecai spre rugăciune și spre mărturisire, iar clipa când știai că ei ți-L vor da pe Domnul nespus o doreai, și Îl primeai pe El în casa zidită de El înăuntru, în palatul inimii tale cel plin de lumină dumnezeiască. Căci rugăciune adâncă era ființa ta și candoare și smerenie neîntrecută, Sfinte Părinte Ilie, căci cutezai să-L rogi pe Domnul pentru multe taine ale Sale și El te asculta pe tine mereu, pe tine, cel care auzi de la noi acestea:

Bucură-te, cel ce ești unul dintr-un neam, care ai văzut și ai stat în Împărăția lui Dumnezeu în starea cea mai înaltă a desăvârșirii!

Bucură-te, cel ce ne înveți că teologia este sfințenie și vedere dumnezeiască!

Bucură-te, neobositule înțelegător și propovăduitor al Ortodoxiei!

Bucură-te, cel ce tai cu rugăciunea ta toată erezia și lucrarea demonică din poporul lui Dumnezeu!

Bucură-te, cel ce, iubindu-i pe Sfinți, ne-ai scris nouă cu sfințenie și te-ai sălășluit cu Sfinții!

Bucură-te, cel ce ești rușinarea celor care se înfumurează cu citiri goale și cu patimile fine ale închipuirii de sine!

Bucură-te, patronul traducătorilor de carte și al editorilor ortodocși!

Bucură-te, cel ce îi ajuți pe cei din primejdii și descoperi pe cele pierdute!

Bucură-te, cel ce umpli de focul râvnei de cele înalte pe cei ce vor să se mântuie!

Bucură-te, căci îi unești pe cei dezbinați și îi chemi pe toți la iertare și la îngăduință!

Bucură-te, alinarea bolnavilor psihici și a celor cu boli ereditare!

Bucură-te, pacea celor care se adâncesc în contemplații și luminarea celor care se nevoiesc întru cunoașterea Scripturii și a Părinților!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 5-lea:

Te-ai smerit mult, prea mult, Văzătorule de Dumnezeu, Sfinte Părinte Ilie, și ai acceptat să trăiești lângă soția și fiica ta mai degrabă decât să te liniștești într-o Mănăstire, lucru pe care îl doreai nespus, și pentru aceasta Dumnezeu te-a umplut de dragoste dumnezeiască și de harisme din plin. Căci nu te-ai dus să îți câștigi sufletul tău, ci ai dorit mai degrabă să pieri cu ceilalți, decât să fugi ca o pasăre din cursă. Iar Domnul, Iubitorul de oameni, văzând preadumnezeiasca ta dragoste, te-a făcut mai frumos prin dorul tău pentru El și ți-a dat să vezi iarăși slava Sa, biruind întunericul veacului de acum și făcându-te să cânți: Alliluia!

Icosul al 5-lea:

Ai sfințit totul în jurul tău, Preavrednicule de cinstire. Căci nu numai tu erai un foc care mistuia orice gând rău și orice îndoială, și pe care Dumnezeu te aprindea ca pe o torță, ci și cei din jurul tău s-au sfințit și s-au umplut de lumina Lui. Căci cărțile și hainele tale și cele făcute de tine sunt mărturie și

astăzi celor ce le ating, că păstrează din amprenta personală a harului tău, din frumusețea și dragostea inimii tale celei prea sfioase și prea blânde. Toate ale tale ne îndeamnă să te iubim nespus, toate ne umplu de pace, toate ale tale sunt preafrumoase, toate ne trimit la tăria și dragostea ta, a celui căruia noi îi strigăm:

Bucură-te, ocrotitorul familiei și al păcii obștești!

Bucură-te, doctorul celor ispitiți cu desfrânarea și enervarea!

Bucură-te, cel care ți-ai jertfit dorințele tale pentru aproapele tău și ai răbdat toată calomnia și insulta!

Bucură-te, cel ce ai iertat pe cei ce te-au umilit și te-ai rugat pentru cei ce ți-au fost vrăjmași declarați!

Bucură-te, cel care binecuvânți pe cei ce vorbesc cu putere multă și arată fără cruțare patimile de care suferim!

Bucură-te, cel ce faci minuni tainic, așa cum ți-ai trăit toată viața ta!

Bucură-te, cel ce sprijini pe cei care au inițiative folositoare tuturor!

Bucură-te, pilonul de rezistență al Bisericii Ortodoxe!

Bucură-te, cel care ai fost pus de Dumnezeu peste cele înalte și nu ai fost cunoscut de către oameni!

Bucură-te, a cărui viață și operă stârnesc ambiții și contestări de la cei fără o viață sfântă!

Bucură-te, verigă nestinsă a isihaștilor și a văzătorilor de Dumnezeu!

Bucură-te, cel care arăți că Dumnezeu este cu noi și că El este prezent pururea în Biserica Sa!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 6-lea:

Ai crezut în Domnul, Cel ce Se arată celor ce Îl iubesc pe El, Preafericite Părinte Ilie, și ai intrat încă de aici, de pe pământ, întru Împărăția Sa, împreună cu Sfinții și cu Îngerii, dând mărturie în cuvinte despre cele ce sunt mai presus de orice cuget. Pentru aceasta, trăind în lumina Sa, ai vorbit despre Dumnezeul nostru treimic, din Care țâșnește veșnic lumina Sa cea necreată și ai teologhisit despre El ca Părinții cei mari ai Bisericii, când lumea trăia în întunericul necredinței, și nu ai putut fi răpus de falsele păreri ale filosofiei și ale științei celei omenești, ci ai stat ca un biruitor al lor, cântând cu tărie: Alliluia!

Icosul al 6-lea:

Împotriva celor ce nu mărturiseau credința cea adevărată tu erai luptător, iar celor ce trăiau rău tu le stăteai împotrivă, însă cu sfaturi bune și liniștitoare, făcându-te toate pentru toți și răbdând neîncetat toate. Bolile tale cele multe, cele de pe urma războiului și ale închisorilor, le-ai răbdat cu mărime de inimă, Preasfințite Părinte Ilie, neștiința și răutatea oamenilor le-ai răbdat din destul, cu smerenie și cu iertare, disprețul și invidia lor le-ai răstignit întru tine până la sfârșit, îngrijindu-te să acoperi lumea cu iubirea ta și cu nestăvilita ta rugăciune întăritoare. De aceea și noi, umilindu-ne de măreția vieții

și a lucrărilor tale, venim la tine, Părinte al Părinților, și îți zicem acestea:

Bucură-te, sfetnicul de taină al celor singuratici!

Bucură-te, cel ce iei în brațele tale pe cei neînțeleși și urgisiți de oameni!

Bucură-te, Părintele sihaștrilor și al celor ce se nevoiesc în forfota lumii!

Bucură-te, cel ce mărturisești adevărul prin chinurile vieții tale pentru Domnul!

Bucură-te, cel ce ai arătat înțelepciunea lumii ca fiind potrivnică lui Dumnezeu!

Bucură-te, cel ce-i înveți pe oameni să renunțe la tabieturile unei vieți lejere!

Bucură-te, cel ce vindeci rănile cele grele și dai alinare suferinzilor!

Bucură-te, cel ce statornicești în mintea celor tineri înțelepciunea cea netrecătoare!

Bucură-te, cel ce te îngrijești de copii și de tineri cu nespusă frumusețe!

Bucură-te, cel ce ești lumina serafimică a orașului Turnu de pe măgura Dunării!

Bucură-te, cel ce vorbești cu cuvintele tale cele duhovnicești inimilor care caută mântuirea!

Bucură-te, cel căutat de popor ca o apă vie și netrecătoare!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 7-lea:

Fluvii de cuvinte ai scris în întreaga ta viață, Preacurate Părinte Ilie, cuvinte înalte și sfinte, și caietele tale ni le-ai dat ca pe o comoară de taină, ca să rodească spicul cel viu al îndumnezeirii celor care

le vor urma cu smerenie. Însă nu ne-ai lăsat în fața lor ca în fața unor hieroglife[2], ci ne-ai dat nouă și dezlegarea lor din destul, vorbindu-ne pe înțelesul nostru, o, munte de înțelegeri dumnezeiești. Ca să ne bucurăm împreună cu tine, că Domnul te-a încununat cu darurile Sale cele bogate, pe care le dă tuturor celor ce se nevoiesc cu trezvie și cântă neîncetat în inima lor: Alliluia!

Icosul al 7-lea:

Tu ai făcut să tacă scriitorii și vorbitorii în deșert, pentru că ai arătat că și astăzi, cei ce se lasă Domnului cu totul, sunt umpluți de lumină dumnezeiască, iar rugăciunea neîncetată ai propovăduit-o ca temelie a vieții duhovnicești, celor ce vor să scrie și să trăiască duhovnicește. Tu ai binecuvântat cu rugăciunea ta pe cei ce vor să facă copii și să fie părinți iubitori de fii, dar și pe cei ce vor să trăiască în însoțire, fără împreunare trupească, și să fie părinți duhovnicești, dând încredințare că aceștia pot fi aidoma cu trăitorii în Mănăstiri și pustie, căci Domnul, pe toate cele cu neputință la oameni, le împlinește. De aceea, iubite Părinte al tuturor, auzi de la noi, fiii tăi, aceste laude:

Bucură-te, cel ce ai îmbogățit Biserica lui Hristos cu noi cărți cerești!

Bucură-te, că ai pictat înaintea noastră, în ființa ta, chipul cel nezidit de mână al lui Hristos!

Bucură-te, că ne-ai arătat cele din inima ta cu multă claritate!

Bucură-te, cel ce faci lumină în mintea celor ce vor să cunoască adevărul despre cele veșnice!

---

[2] Semne sfinte.

Bucură-te, cel ce ai umilit pe cei care vorbeau despre Dumnezeu din citiri și nu din fapte!

Bucură-te, că închizi gura celor care murdăresc cu limba lor dogmele cele preasfinte ale Bisericii Preasfintei Treimi!

Bucură-te, teodidactule și vorbitorule de Dumnezeu cu precizia descoperirilor celor dumnezeiești!

Bucură-te, cel ce vezi pururea pe Dumnezeu, pe Care de aici ai început să-L vezi!

Bucură-te, cel ce-i înfrânezi pe cei care se încred prea mult în ei înșiși!

Bucură-te, cel ce spui tuturor purtarea de grijă cea neîncetată a lui Dumnezeu!

Bucură-te, cel ce dogorești cu dragostea ta pe cei ce ți se roagă ție cu credință!

Bucură-te, gazda cea primitoare de sufletele cele căutătoare de Dumnezeu!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 8-lea:

Cum să cunoască dorul tău de Dumnezeu, Preasfințite Părinte Ilie, cei ce se îngrijesc de cele trecătoare și cum să Te primească pe Tine, Doamne al slavei, cei ce au inimi strâmte și nemilostive? Căci Tu ai pătruns la robul Tău, numai când el a renunțat cu totul la sine și nu a mai dorit nimic afară de Tine. Iar Tu ai venit la el și Te-ai arătat lui în multe feluri preadumnezeiești și i-ai răpit mintea zile întregi la bunătățile care îi așteaptă pe Sfinți, învățându-l să trăiască nu ca un om pe pământ, ci ca un Înger printre oameni. Trupul său l-ai făcut biserică a Ta și inima lui un altar ceresc, răsplătind în mod neîn-

trecut renunțarea lui la sine și umplându-l de preacereasca Ta frumusețe, în care cântă veșnic: Alliluia!

Icosul al 8-lea:

Nu mă pricep, rugătorule cel mare al Treimii Celei Preadumnezeiești, nu mă pricep să spun lacrimile tale de dor pentru Dulcele tău Iisus și nici nu știu să spun pe îndelete bucuria ta îngerească, când cu Îngerii și cu Sfinții trăiai pe pământ ca o lumină din Rai și nici cum ne asculți pe noi, fiii tăi, în mod zilnic, și ne scoți din multe păcate și ispite. Mintea mea nu poate să te cuprindă pe tine, Părinte dumnezeiesc, și nici să-ți cânte ție pe măsură, căci am văzut cât de mare te-a făcut pe tine Iubitorul de oameni Dumnezeu și cât de mult te-a înfrumusețat pe tine, mai mult decât pe fiii oamenilor, pe tine, cel iubit de cei credincioși, care te fericesc și îți zic ție așa:

Bucură-te, cel ce te-ai sfințit prin lacrimile iubirii de Dumnezeu!

Bucură-te, cel ce ai cunoscut nemurirea încă fiind în trup!

Bucură-te, cel ce ne-ai vorbit de cele cerești pe măsura noastră!

Bucură-te, cel pe care îl cutremurau viețile Sfinților, pentru că erai unul dintre ei!

Bucură-te, cel pe care Dumnezeu te-a iubit prin dorul tău neîncetat pentru curăție!

Bucură-te, cel ce ai lăudat iubirea și curăția care vin de la Dumnezeu!

Bucură-te, cel ce te odihneai nespus în Slujbele Bisericii!

Bucură-te, prietenul Marelui Dumitru, Teologul!

Bucură-te, cel ce i-ai iubit pe Sfântul Simeon Noul Teolog și pe Sfântul Grigorios Palamas, cei de un cuget cu tine!

Bucură-te, cel ce izvorăști din tine harul lui Dumnezeu, care ne sfințește pe noi toți!

Bucură-te, după care tot sufletul credincios suspină și îl dorește călăuzitor în viață!

Bucură-te, cel ce ai cercetat Bisericile lui Dumnezeu și pe cei cu viață sfântă i-ai ajutat ca un Părinte și ca un Frate iubitor!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 9-lea:

La Liturghia pământească te-ai împărtășit cu Domnul, dar și la cea cerească, o, minune!, încă fiind tu pe pământ. Raiul lui Dumnezeu l-ai văzut și de el ne-ai vorbit, cu demonii te-ai luptat ca un înger pământesc și i-ai făcut de rușine, ai vindecat pe cei bolnavi de erezii și de patimi diverse, dar ți-ai plecat capul și la cei mai mici decât tine și ai învățat de la ei. Și pentru că te-ai făcut de mii de ori mai smerit în fața lor și Dumnezeu te-a înălțat mai presus de orice munte, ca să arzi orbitor pentru cei potrivnici, dar să mângâi și să însuflețești pe cei ce strigă cu evlavie: Alliluia!

Icosul al 9-lea:

Neclintit stăteai în genunchi la rugăciune, deși erai bătrân de zile și bolnav, spre rușinea celor puternici și tineri, și te concentrai la rugăciune ca un biruitor al gândurilor și al patimilor, Preasfințite Părinte Ilie. Vorbele tale erau cumpănite, blândețea

și iubirea ta îi inundau pe cei cu care vorbeai, zâmbetul și râsul tău erau pline de o copilărie sfântă, iar trupul tău, aplecat întrucâtva de nevoință, arăta tuturor că tu ești Părintele cel smerit și brav în războaie, doctorul celor ce pătimesc, ascultătorul cel smerit al necazurilor, prietenul celor umiliți și al celor ce cu credință îți cântă ție așa:

Bucură-te, măreție a nevoinței într-o lume pustiită de larghețe morală!

Bucură-te, crinule ceresc, care ne cucerești cu parfumul minunilor tale!

Bucură-te, cel ce ești odihna Preoților celor nevoitori!

Bucură-te, luminarea celor ce trudesc, dar care nu au multă știință de carte!

Bucură-te, fiul ascultării de Dumnezeu, care înveți umilința întru cunoaștere și răbdare!

Bucură-te, cel ce îi chemi pe toți la pocăință și iertare!

Bucură-te, purtătorul sarcinilor fraților tăi!

Bucură-te, naiul la care s-a cântat dorul și jalea poporului celui amărât!

Bucură-te, cel ce oprești tristețea să se lățească!

Bucură-te, cel ce ești mai mare decât timpul în care ai trăit!

Bucură-te, cel ce îi cutremuri pe cei delăsători și slabi în credință și îi faci să se gândească la viața lor!

Bucură-te, familia celor care nu sunt iubiți de cei din familia lor!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 10-lea:

Mare durere a fost în inima ta, când prea buna ta soție, Preacuvioase Părinte Ilie, a trecut la Domnul cu pace. Mult ai plâns pentru cea unită cu tine într-un trup de Dumnezeu, iar dragostea ta și smerenia ta au crescut și mai mult. Căci orbind cu ochii cei trupești, nu ai mai voit să vezi nimic nici cu cugetul din lumea aceasta, ci te-ai mutat și mai mult întru cele veșnice, rugându-te neîncetat cu lacrimi și aducându-ți aminte de păcatele tale. O, Preaputernicule nevoitor, tu ai învins neputința trupului și a minții tale celei obosite. Tu și în preajma adormirii tale ne-ai înmărmurit cu atâta răbdare și îngăduință câte ne-ai arătat. Căci ai întărit, tu, cel îndurerat, pe cei îndureraţi și ți-ai adus aminte în rugăciune de fiii tăi, purtându-i cu dor și cu părintească grijă, și cântând duios: Alliluia!

Icosul al 10-lea:

Lacrimile tale au fost auzite, rugăciunea ta a fost primită, Sfinte al lui Dumnezeu, și ți s-a descoperit ție ziua Judecății Domnului și cum vei arăta tu atunci, o, Părinte Sfinte. Căci te-ai văzut plin de lumină împreună cu soția ta și pe fiica ta ai văzut-o într-o lumină cernită și ai prorocit despre ea că va avea o viață tristă fără tine. Și ai dat, Iubitorule de adevăr, ucenicului tău preaiubit cuvintele tale ca să le facă cunoscute și cu smerenie i-ai făgăduit că te vei ruga pentru el și îl vei ajuta, dacă Domnul te va milui, și pe toți i-ai asigurat de rugăciunea ta cea veșnică, de care acum ne împărtășim cu multă recunoștință, și îți cântăm ție așa, Preasfințite Părinte Ilie:

Bucură-te, cel ce ai învins boala, durerea și neputința cu harul lui Hristos!

Bucură-te, cel ce ai făcut veseli pe cei care te iubesc, căci au văzut trecerea ta cu Sfinții!

Bucură-te, cel ce ne-ai învățat până la sfârșit, că răbdarea ne va trece prin toate ispitele și ne va duce la odihnă!

Bucură-te, cel ce ai prorocit revitalizarea credinței ortodoxe în România și ea se împlinește!

Bucură-te, cel ce ai arătat că Dumnezeu împlinește rugăciunile celor ce Îl iubesc pe El fără margini!

Bucură-te, cel ce ajuți celor care se roagă și stăruie în atenția la mișcările inimii!

Bucură-te, cel ce strici înșelarea și vrăjile demonice făcute celor credincioși!

Bucură-te, cel ce te-ai umplut din belșug de puterea răstignirii patimilor și a poftelor!

Bucură-te, cel ce-i eliberezi de frici și de griji satanice pe cei care se curățesc de patimi!

Bucură-te, cel ce-i acoperi cu bunătatea ta pe cei înfrigurați și osteniți de păcate!

Bucură-te, bucuria Bisericii celei a toată lumea și a toată firea!

Bucură-te, Mărturisitorule și Mucenicule al credinței celei îndumnezeitoare!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 11-lea:

Ți s-a descoperit mutarea ta la Domnul, Iubitorule de Dumnezeu, și despre ea ai vorbit ucenicului

tău, însă acoperit. Căci voiai să-l faci atent față de sfârșitul Cuviosului Domnului, ca adormirea ta să-l pregătească a contempla voia lui Dumnezeu și a vedea cum se naște la cele veșnice cel ce a locuit printre oameni ca un Înger. Și te-ai despărțit de el cu cuviosie, Sfinte Părinte Ilie, și Săptămâna Sfintelor Patimi a fost, după dorința ta, ultimele clipe ale vieții tale celei pământești. Căci, mărturisindu-te și împărtășindu-te cu Paștiul nostru cel tainic, te-ai bucurat împreună cu Domnul la învierea Sa, pregătindu-te să treci de la casa ta cea pământească la cea cerească, cântând ca și acum: Alliluia!

Icosul al 11-lea:

Te-ai bucurat până la ultima clipă, Preafericite Părinte Ilie. Te-ai bucurat cu Dumnezeu și de Dumnezeu. Și după ce un vas de sânge ți-a plesnit la cap, deși aveai momente de amnezie, cu conștiință trează te rugai și te pregăteai pentru a merge la Domnul. Așa a binevoit El, după marea și multa Sa milă, ca pe data de 4 mai, la ora 11 ziua, în Miercurea Luminată, de Sfânta Pelaghia [Πελαγία], să te mute la cei de sus, pe tine, cel ce așteptai dezlegarea de cele de jos și întâlnirea cu Hristos, cu Preacurata Sa Maică, cu Sfinții și cu Îngerii și cu soția ta cea preaiubită, și de care vorbiseși neîncetat. Primește dar, Părintele nostru, aceste laude de la noi și te roagă pentru nemernicii tăi fii, pentru cei ce-ți cântă ție cu credință:

Bucură-te, a cărui adormire a fost plină de lumina Învierii Domnului!

Bucură-te, cel ce te-ai bucurat de clipa mutării tale cu Sfinții!

Bucură-te, cel ce ai văzut că moartea este trecere lină pentru cei care s-au curățit de patimi!

Bucură-te, cel ce ne-ai lăsat pe pământ Sfinte Moaște nestricate și frumoase!

Bucură-te, la a cărui adormire s-au cântat imne de bucurie!

Bucură-te, cel ce aveai fața luminoasă în sicriu!

Bucură-te, cel pe care te-au plâns cei care au fost iubiți de tine!

Bucură-te, primăvara noastră, care ai copleșit primăvara cea plină de miresme!

Bucură-te, cel prohodit de ucenicii săi ca Sfânt Părinte al Bisericii!

Bucură-te, cel care îi unești pe cei care nu se cunosc, dar care sunt cunoscuți de către Dumnezeu!

Bucură-te, cel care ne umpli inimile cu raiul rugăciunilor tale!

Bucură-te, cel ce îi cinstești pe cei ce te cinstesc pe tine!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 12-lea:

De Izvorul Cel purtător de viață [Ζωοδόχος Πηγὴ] ai fost îngropat, Preafericite Părinte Ilie, în Vinerea Luminată, și atunci, Sfântul și Dreptul Iov [Ἰὼβ], Multpătimitorul, pomenit în acea zi, a arătat că ai învins acest neam păcătos și curvar cu suferința ta și te-ai mutat de la chin la lumină, de la tristețe la bucurie și de la răutate la pace. Cu bucurie în inimă te-au dus ucenicii tăi la mormânt, pe când alții cu tristețe, pentru că tu le spuneai în inimă celor dintâi, ca să se bucure că ai primit cununa

mântuirii și să nu fie triști, ci să cânte Celui ce ne mântuie pe noi: Alliluia!

Icosul al 12-lea:

Și prohodit fiind de doi Preoți, ai fost așezat deasupra sicriului soției tale. Și chiar dacă cripta ta s-a închis și fața ta preaminunată și preaiubită nu am mai văzut-o, ucenicii tăi au rămas plini de har și de bucurie pentru mântuirea ta, rugându-se și vorbind cu tine, ca și atunci când erai printre ei și chemându-te în fiecare zi lângă ei. Căci ei așteaptă, Iubite Părinte Ilie, ca să se deschidă iarăși mormântul și să se vadă cum a preaslăvit Domnul pe alesul Său, pe robul Său cel multpătimitor și să primească din sânul pământului pe comoara lor înapoi, pe cel pe care îl fericesc așa:

Bucură-te, Părintele a mulți fii și fiice!

Bucură-te, al cărui mormânt lucrează minuni celor ce se roagă cu credință!

Bucură-te, cel ce te-ai arătat celor ce te iubesc pe tine și le-ai arătat că ești viu!

Bucură-te, cel ce hrănești pe cei credincioși cu harul tău!

Bucură-te, a cărui pomenire este vie și nealterată în cei ce te-au cunoscut pe tine!

Bucură-te, cel ce asculți grabnic rugăciunile celor ce te cheamă pe tine cu credință!

Bucură-te, cel ce ne ridici din nesiguranța și din îndoielile noastre cele de tot felul!

Bucură-te, cel ce reverși har pe buzele celor ce îți cântă ție!

Bucură-te, și fii cu noi pururea!

Bucură-te, și dă-ne nouă să fim cu tine în Împărăția lui Dumnezeu!

Bucură-te, și ne unește pe vecie, prin rugăciunile tale, cu lumina cea dumnezeiască!

Bucură-te, frumusețea noastră și fericirea noastră!

Bucură-te, Sfinte Ilie, izvorule de rugăciune pentru întreaga lume!

Condacul al 13-lea:

Primește, Preafericite Părinte Ilie, Iubitorule de Dumnezeu, lauda și rugăciunea noastră, și nu ne trece cu vederea nici acum și nicicând, pe noi cei ce cădem la tine cu credință și aducem prin tine laudă și mulțumire lui Dumnezeu pentru toate! Ai grijă de noi și ne apără cu sfintele și neîncetatele tale rugăciuni de tot răul, de toată primejdia și de toată ispitirea, sprijinindu-ne întru toate, ca să cântăm pe veci: Alliluia!

(Acest condac se zice de trei ori)

Apoi iarăși se zice Icosul Întâi: *Părinții tăi Sfinte, Ștefan și Petra*...și Condacul întâi: *Te fericim pe tine, Preacuvioase Părinte*...și se face otpustul.

Apoi se citește această rugăciune:

Sfinte Părinte Ilie, așteptarea cea plină de dor a sufletelor noastre și Părintele cel dulce al inimilor noastre, cel ce ai petrecut pe pământ viață îngerească și de a cărui rugăciune vrăjmașii demoni s-au înspăimântat și se înspăimântă când ne rugăm ție cu credință, iată, venim la tine cu dragoste și ne

rugăm ție, Părintele nostru, ca să nu ne uiți pe noi fiii tăi niciodată! Și, după cum ai promis, că pe cei care ne vom ruga ție, tu ne vei asculta, păzește dar în pace viața noastră și ne dă nouă a urma poruncile Domnului cu bucurie și cu umilință recunoscătoare!

Înviază în noi gândul cel bun, sârguincios, al rugăciunii și al statornicei gândiri la păcatele noastre, Părintele nostru! Ridică-ne pe noi din amorțeala păcatului și a lenei celei apăsătoare și demoralizatoare și ne învață să fim sârguincioși în fapte bune, prieteni de conștiință aproapelui nostru, iertători și milostivi, smeriți și plini de răbdare în ispite, cu credință nesovăielnică și cu dragoste nețărmurită în mila și ajutorul lui Dumnezeu, ale Celui care ne păzește neîncetat și ne iartă nouă nespusele și prearelele noastre păcate din toată vremea și din tot ceasul!

Ca unul care ai cunoscut din destul răutatea și invidia și indiferența cea rea a oamenilor față de tine și dușmănia fără de astâmpăr a demonilor, dăne nouă, Preacuvioase Părinte Ilie, har și putere dumnezeiască, pentru ca să înmuiem inimile celor care ne stau împotrivă și ne îndurerează și să biruim uneltirile cele de multe feluri ale demonilor care ne enervează tot timpul!

Tu, cel ce te-ai umplut de rugăciune nestinsă și ai gustat rodul ostenelilor cu prisosință în viața ta cu noi și ne-ai învățat pe noi să îndrăznim întru Domnul, căci El ne va da putere să biruim toate, trimite harul rugăciunilor tale și nouă, nevrednicilor, și mișcare neîncetată spre mărturisire și spre slavoslovie, ca să înțelegem și să ne bucurăm de cuvintele insuflate de Dumnezeu și de rânduielile cele preasfinte și preadrepte ale Bisericii lui Hristos!

Luminează mintea noastră, Sfinte al lui Dumnezeu, luminează mintea și inima noastră ca să trăim cu cuviosie în viața noastră, să fim mireasmă a lui Dumnezeu în fața Îngerilor și a oamenilor și să ne purtăm ostenelile cu smerenie și cu bunăvoință, căci așa vrea Dumnezeu să fie cei ai Săi: smeriți și cu inimă bună!

Și acum, și la sfârșitul vieții noastre și la Judecata particulară și la Înfricoșătoarea judecată a lui Dumnezeu, să fii împreună cu noi, Părintele nostru, împreună cu Prea Curata Stăpână, cu toți Sfinții și cu toate Puterile cerești și îngerești, ca să ne mântuim și noi, păcătoșii, și întru Împărăția lui Dumnezeu să fim cu toții, împreună slăvind pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, pe Treimea cea mai presus de cuget și de cuvânt, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Predica la 6 ani de la adormirea sa
(4 mai 2011)

Iubiți frați și surori întru Domnul,

la 6 ani de la adormirea Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu, Părintele nostru duhovnicesc, simt să mă rog lui...și pentru el.

Deopotrivă: să mă rog lui cu îndrăzneala iubirii și a filiației celei duhovnicești – familiaritatea cu el crescând de la o zi la alta și devenind tot mai cuvioasă, mai inexprimabilă –, și să mă rog pentru iertarea sa, cu Parastas și pomenire.

Par de necrezut și pentru mine pașii interiori pe care i-am făcut unul față de altul. În primul rând, el față de mine...Și modul cum m-a ridicat spre inima, conștiința, spre perspectiva lui atât de abisală și cuprinzătoare în același timp.

Însă cel mai mult în aceste sfinte zile, pe lângă duioasa și bucuroasa sa prezență în viața noastră, mă stăpânește tristețea anonimatului său postum.

În timpul comunismului era un nimeni pentru că fusese închis, pe nedrept, în pușcărie și pentru că viața duhovnicească sau „misticismul” (înțeles ca cel mai nociv lucru pentru sistemul politic ateu) nu valorau nimic.

După revoluție a fost un nimeni pentru că nu a fost publicat și nici mediatizat. Și dacă a fost publicat, nu a fost publicat la nivel național, ci provincial.

Acum, după adormirea sa, și după ce am editat deja 7 volume online, în mod gratuit, din cele 10, cu

operele sale și despre el, anonimatul său continuă să fie foarte viguros.

Însă nu pentru că sfințenia și experiența sa mistică sunt „discutabile”, ci pentru că sfințenia și experiența sa mistică sunt prea mari pentru a fi înțelese.

Și asta arată că marii Sfinți ai Bisericii trec și în timpul vieții, și după aceea, printr-un anonimat și printr-o minimalizare enorme până devin, la un moment dat, prin vulgarizarea lor, asimilabili.

Numai că vulgarizarea marilor Sfinți teologi și mistici înseamnă reducerea lor la câteva fraze și la o validare a lor de către anumite personalități duhovnicești, în loc ca persoana și opera lor să dinamizeze Biserica, la modul exploziv, prin cercetarea și aprofundarea lor.

Tăcerea, însă, din jurul Sfântului Ilie ține și de numărul foarte mic de oameni care l-au cunoscut întrucâtva în ipostaza sa de om duhovnicesc.

El este un Sfânt mistic mirean, un mirean isihast cu viață ascetică trăită în familie, cu un singur ucenic (în persoana mea) care îl popularizează și îl explică întrucâtva și căruia i-a dăruit întreaga sa operă, pentru că smerenia lui abisală a fost foarte discretă cu detaliile despre viața și experiența sa.

Numai că acest prea discret om al lui Dumnezeu vorbește în mod extins despre stări dumnezeiești foarte rare. Pentru că nevoitori ortodocși care au trăit ca el, luni întregi în vedere extatică, sunt foarte rari în istoria Bisericii.

Pe de o parte, sunt trist, pentru că nu se cunoaște sau nu se înțelege, că acest om îmbrăcat în discreție și tăcere e cel mai mare isihast și mistic ortodox al secolului trecut și că el este român, dar,

pe de altă parte, înțeleg că măreția sfințeniei lui e atât de neașteptată și de bulversantă încât îi poate descumpăni și pe mari oameni duhovnicești.

Și voi încerca să explic de ce ne poate descumpăni Sfântul Ilie, Părintele nostru, cel pe care îl pomenim astăzi.

Pentru că nu avem Sfinți recenți pe lângă care să îl situăm și astfel să îl înțelegem, întrucâtva, prin similitudini.

Ne-ar trebui Părinți ca Sfântul Dionisios Areopagitul, Sfântul Simeon Noul Teolog sau Sfântul Maximos Cavsocalivitul, cu perioade extatice ample, adică cu zile și săptămâni de viețuire în lumina dumnezeiască și în vederi extatice, pentru ca să înțelegem unicitatea și raritatea lui.

Pentru că Dumnezeiescul Ilie a plecat cu rugăciunea inimii de la zero, fără să știe nimic despre pericolele și minunile ei, ci doar textul rugăciunii și cum să o spună în ritmul respirației. Era în pușcărie, era mirean, nu făcuse studii teologice, dar a ajuns, după ani întregi de lupte cu demonii, la vederi extatice din ce în ce mai mari și mai ample și la trăirea în slava lui Dumnezeu în mod continuu.

Adică nu extaze de începători, fulgerătoare, care te iau pe nepregătite, ci clipă de clipă trăia în lumina lui Dumnezeu, în Împărăția Sa, rugându-se împreună cu Sfinții și cu Îngerii, primind descoperiri uluitoare și văzând modul în care va fi transfigurată întreaga creație la a doua venire a Domnului.

Și asta îi poate descumpăni pe cei care s-au nevoit ani întregi în viața preoțească sau monahală, care au studii teologice aprofundate, dar care îți pot vorbi doar despre bucuria duhovnicească la rugăciune sau despre simțirea curățirii lor de păcate,

adică despre stadiile incipiente ale vieții duhovnicești.

Și așa cum ni se pare incredibilă mâncarea Sfintei Maria Egipteanca în pustiu sau viața acelui Sfânt Ieromonah (am un lapsus acum), care câțiva zeci de ani a trăit numai cu Sfânta Euharistie, tot la fel pot părea spusele mele acelora, care l-au avut profesor de engleză sau l-au văzut pe stradă, dar n-au intuit nimic despre viața lui mistică.

Însă, în cei 10 ani ai mei de prietenie sfântă cu el, am simțit din plin ce înseamnă să stai lângă un munte sau lângă un soare și să nu ai replică în fața harului rugăciunilor sale.

Când dorea să înțeleg ceva (și nu cred că am înțeles ceva la înălțimea pe care el și-o dorea) era de ajuns să spună de două-trei ori, în sine, rugăciunea inimii...Pentru că, în scurt timp, fără ca să te atenționeze cu ceva sau fără să te aștepți...simțeai cum te străpungea harul lui Dumnezeu, ieșind din el ca un foc dumnezeiesc, ca o bucurie incredibilă, ca o luminare dumnezeiască, care fixa în tine înțelegerile pe care ți le explica, dar care te făcea și să fii în stare de veselie dialogică.

Când mă rog lui...revine ceva din veselia aceasta dialogică extraordinară pe care am experiat-o lângă el și pe care o recunosc ca pe o stare cunoscută, familiară.

Însă am și bucuria, uneori, ca să îl simt atât de prezent în mine și lângă mine, încât nu mai poți să te îndoiești de prezența sa. Pentru că se face cunoscut în modul în care mi s-a făcut cunoscut pe pământ, dar cu o subtilitate și frumusețe și feciorie și mai mari, și mai accentuate.

Un Sfânt prea paradoxal...într-o lume înăbușitoare din punct de vedere ideologic.

Și caietele sale și tălmăcirile sale și mărturiile mele și alte altora, aprofundările teologice ale tuturor vor dovedi și mai mult paradoxurile sale.

Deși a ajuns la vederi extatice enorme în pușcărie, a consimțit, din iubire și atenție pentru familia sa, să nu devină Monah, dar a trăit ascetic în viața de familie.

A tăcut în mod negrăit despre sine și viața sa.

Nu a căutat publicitatea.

Nu a dorit să facă rău nimănui.

Însă a fost avid de tot ce înseamnă teologie, filosofie, știință, poezie, cultură, politică, economie, istorie...făcând o sinteză colosală, foarte puțin scrisă însă (boala lui Parkinson l-a afectat forte mult în ceea ce privește scrisul și apoi, a doua boală enormă, a fost orbirea totală), din tot ceea ce a acumulat.

De aceea m-a învățat, de la sine, să integrez tot ceea ce cunosc și trăiesc în experiența mea duhovnicească, să nu am apetență pentru extremisme, să am proiecte teologice și culturale mari și laborioase, care să constituie nevoința mea de zi cu zi, și să prețuiesc oamenii în așa de mare măsură încât să nu îi mint în așteptările lor vitale, profunde.

Iar dacă uneori spunem (și pe drept cuvânt), că Dumnezeu nu Se lasă mințit, în toată viața și experiența Sfântului Ilie observăm tocmai acest lucru: el s-a dăruit cu totul, s-a nevoit cu totul...și Dumnezeu Și-a împlinit făgăduințele Sale întru el.

Așa că, dacă ne smintim întru el sau considerăm că nu se poate ajunge și azi la experiențe dumnezeiești copleșitoare, viața lui, a celui neștiut și minimalizat ne spune contrariul: întotdeauna se poate, pentru că trebuie să te nevoiești cu toată ființa ta, în mod real, și Dumnezeu răspunde în mod real și prea frumos marii tale iubiri. Amin!

Predica la 7 ani de la adormirea sa
(4 mai 2012)

Iubiții mei,
Hristos a înviat!...

și astăzi, 4 mai 2012, El, Cel care l-a umplut de slava Sa...ne dă bucuria să facem pomenirea de 7 ani a Părintelui nostru întru Domnul, Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu, pe care îl simțim tot mai viu în viața noastră...

Pentru că lucrând în aceste zile la al 10-lea volum al *Operelor* sale *complete*, după cum ați observat deja, din cele 11 fragmente publicate online din *Despre omul Împărăției*[3]...îl găsim foarte viu în cuvintele sale...din însemnările mele și ale Doamnei Preotese...dar trăim continuu, în același timp, alături de prezența sa duhovnicească, vie, blândă și care ne întărește continuu...

Căci el nu este în vizită pe la noi...chiar dacă nu îl vedem cu ochii fizici...ci mereu ne însoțește!

Fiindcă îi simțim prezența iluminatoare, plină de bucurie și de blândețe...care ne ajută, în mod tainic, să găsim sens, sensuri...tot mai multe motive de bucurie în viața noastră...dar, în același timp, și tot mai multe lucruri rele...de schimbat în viața noastră.

Adică ucenicia noastră continuă...nu s-a întrerupt acum 7 ani...ci ea a trecut într-o nouă fază de profunzime interioară.

---

[3] Cartea este aici:
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.

Pentru că el a trecut de la prezența fizică accentuată...la prezența duhovnicească accentuată în viața noastră.

Când era în trup...îi străvedeam duhovnicia vieții sale prin trupul său cel adânc mucenicit.

Acum, fiind în slava lui Dumnezeu, vine la noi ca prezență duhovnicească personală, care ne ține viu trecutul împreună, ni-l explică continuu...dar ne dă și noi evidențe, noi bucurii, noi încredințări despre sine în viața noastră.

Încredințări despre sine...pe care, mai înainte, le citeam numai în Viețile Sfinților...și cărora nu le știam naturalețea, firescul...

Însă, datorită lui...și altor Sfinți, dar, mai ales, datorită Maicii lui Dumnezeu, am început să le înțeleg, cu toate păcatele mele, ca pe legături de siguranță în viața duhovnicească.

Pentru că schimbările duhovnicești din viața noastră...intră în comuniune cu schimbările duhovnicești din viețile Sfinților lui Dumnezeu...sau se produc în comuniune cu aceștia...și, în primul rând, cu Dumnezeul nostru treimic.

Căci aceasta e schimbarea dumnezeiască continuă din viața noastră: ca noi să ne facem prieteni cu Sfinții lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu locuiește în toți cei care Îl iubesc pe El și Îi împlinesc poruncile Sale!

Iar dacă te nevoiești bine...și te umpli de har în mod real, autentic...toate intrările în viața noastră ale Sfinților Lui sunt firești, sunt normale...

De aceea dau mărturie...despre viața preafericită a Dumnezeiescului Ilie văzătorul de Dumnezeu...care are o postumitate vie, nespus de frumoasă...care ne îmbogățește continuu.

Și când demonii ne atacă tăios...și când greutățile vieții vor să ne astupe nădejdea...și când lipsa prietenilor ca el ne răcește inima...el, cel care ne însoțește pe noi...Dumnezeiescul Ilie, Părintele nostru, are cuvântul în viața noastră.

Dar nu numai la greu...ci și la bine...el își spune cuvântul!

Și uneori mă umple de atâta har și de atâta dulceață dumnezeiască...de mă epuizează.

Mă epuizează tot mai mult și mai sfânt...după cum a făcut-o și când îl vizitam...și era, în mod fizic, prezent cu noi.

...Și mă epuizează dumnezeiește cu bucuria, cu sfințenia, cu frumusețea și cu blândețea lui...pentru că acum îi este foarte ușor să o facă.

Nu mai trebuie să iau trenul sau microbuzul până la el...ci el vine la mine într-o clipă...

Însă bucuria pe care o revarsă în noi...e un dar...și nu o răsplată!

E o dăruire continuă de frumusețe...care atestă faptul că e robul Stăpânului nostru, Cel Preamilostiv, Care dă daruri peste daruri...celor care se nevoiesc câtuși de puțin pentru El.

Însă toți Sfinții lui Dumnezeu sunt bucuroși să ne dăruie din darurile lor...

Numai că noi nu îi cunoaștem, nu le citim viețile, nu ne rugăm lor, nu ne deschidem inima lor...deși pe fiecare zi Biserica pomenește câțiva Sfinți...sau câteva mii de Sfinți...

Adică nu sunt un om privilegiat...pentru că Sfântul Ilie sau alți Sfinți se manifestă astfel față de mine, ci acest privilegiu aparține tuturor celor care doresc să Îl cunoască pe Dumnezeu și pe Sfinții Lui.

Și Dumnezeu ne umple de mari haruri și bucurii, dacă venim cu inimă simplă, neparșivă...

față de El și față de iubiții Săi, față de Sfinții și de Îngerii Lui. Dacă venim spre El ca să aflăm viața veșnică a comuniunii cu Sine și să ne umplem de înțelepciune dumnezeiască, de teologie sfântă, adică de aceea care ne schimbă viața.

...Vom edita pe mai departe al 10-lea volum, care este plin cu mărturiile sale și ale noastre despre el. Dacă el va binevoi...și va fi nevoie...vom face și alte cărți...în afară de ediția de 10 a Operelor sale complete. Însă acolo va fi vorba de exegeză, de lămuriri...și nu de noi opere ale sale...

Pentru că tot ceea ce am primit, în mod direct, de la Sfântul Ilie, Părintele nostru, am editat în primele 9 volume.

...Simt pe zi ce trece nevoia de a-i vedea chipul iconizat...însă nu am făcut niciun demers în acest sens...ca să pictez...sau să pun pe cineva să îi picteze chipul...Pentru că încep să îi uit chipul...pe măsură ce el e tot mai viu în mine.

Sau chipul lui...din viața aceasta...devine tot mai plin de lumină...datorită chipului lui din mine...pe care el mi-l conturează continuu prin însoțirea sa.

Însă...Dumnezeu rânduiește toate în mod prea minunat pentru Sfinții Lui...împotriva uitării, a indolenței sau a neputinței noastre.

Pentru că El dorește să ne dea tot mai mulți prieteni adevărați în viața Bisericii...adică pe Sfinții Lui...și ne rânduiește să îi cunoaștem și să ne împrietenim cu ei...pentru ca să creștem întru slava Lui unii prin alții.

De aceea, vă mulțumesc tuturor acelora care i-ați citit opera în editarea noastră...și care v-ați împrietenit cu robul lui Dumnezeu Ilie, Părintele nostru.

Dumnezeu să vă binecuvânte și să ne binecuvânte cu pacea Sa, ca să Îl iubim continuu pe El și pe toți Sfinții lui Dumnezeu!

Căci Sfinții Lui sunt împreună…și niciodată distanți unii față de alții.

Iar dacă înțelegem acest lucru cu fapta, atunci vom încerca pe fiecare zi să-i cunoaștem tot mai mult pe Sfinții lui Dumnezeu, să îi iubim…și, mai ales, să le urmăm exemplul vieții lor.

Hristos a înviat!…Și bucuria Lui este bucurie netrecătoare. Amin!

Predica la 8 ani de la adormirea sa
(4 mai 2013)

Iubiții mei,

în mod minunat, a 8-a sa pomenire de peste an are loc în Sâmbăta Mare...adică în ziua odihnei celei dumnezeiești.

Și odihna duhovnicească reprezintă căutarea de-o viață a Dumnezeiescului Ilie, pentru că el, ca isihast, a căutat tocmai odihnirea în Dumnezeu.

Iar noi i-am simțit și îi simțim din plin odihna și modul cum ne odihnește pe toți, odihnă dumnezeiască pe care a primit-o de la Preacurata Treime după chinuri și dureri imense.

Viața și opera lui[4] sunt o mărturie clară atât a chinurilor sfredelitoare, a căutării intense a simțirii

---

[4] Operele sale complete:
vol 1 (344 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/,
vol. 2 (128 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/12/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-2/,
vol. 3 (191 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-3/,
vol. 4 (388 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-4/,
vol. 5 (175 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-5/,

și a vederii lui Dumnezeu, dar și a trăirii descoperirilor lui Dumnezeu în viața noastră.

Adică sunt o rugăciune împlinită...nu doar o rugăciune deschisă.

O rugăciune căreia i-a răspuns Domnul, pentru că El Și-a coborât slava Sa în robul Său.

Iar Dumnezeu, prin el, ne-a confirmat și ne confirmă adevărata viață duhovnicească a ortodocșilor, pentru că viața ortodoxă e plină de vederi, luminări și îndreptări primite de la Dumnezeu.

Și înțeleg din ce în ce mai mult de ce am fost introdus de Domnul în viața robului Său: pentru că aveam nevoie de fundamente teologice și experiențiale în viața și teologia mea, fără de care căutările și cercetările mele teologice nu ar fi avut niciun sens.

Însă acum ele au sens...și sensul e curățirea continuă de patimi, pentru a ne face proprii sim-

---

vol. 6 (130 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/27/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-6/,
vol. 7 (76 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-7/,
vol. 8 (549 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/,
vol. 9 (225 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/12/16/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-9/,
vol. 10 (190 pagini):
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.
În total: 2.429 de pagini.

țirilor și descoperirilor de la Dumnezeu. Pentru că fără un drum personal, ascetic și mistic în același timp, în viața Bisericii, toată teologia ei e plină de uși închise.

Dar când ai un Părinte duhovnicesc ca Dumnezeiescul Ilie, luminat de Dumnezeu în toate cele ale sale, atunci teologia devine un fapt de viață, devine o discuție profundă, devine o bucurie împărtășită și trăită în comuniune, pentru că există înțelegere teologică și experiență dumnezeiască.

Da, mi-e dor de prezența sa...un dor extrem de dulce, de bucuros...pe măsură ce trăiesc, în rugăciunea față de sine, o îmbătare a minții și a inimii mele de dragostea lui.

Pentru că eu am nevoie, fiind în trup, și de prezența lui întrupată...pe când el, cu totul înduhovnicit și plin de frumusețea slavei Sale, vine la mine într-o clipită, fără prea multe cuvinte...pentru ca să îmi spună că el e mereu cu mine.

Vine dumnezeiește...

Dar vine pentru că am aceeași inimă deschisă față de el, ca atunci când era cu noi...și ne vorbea...și mă întărea...și ne întărea pe toți pe care ne iubea.

Tocmai de aceea comuniunea cu Sfinții începe din viața lor pământească...și nu se mai termină niciodată, dacă nu cădem din iubirea și din evlavia față de ei.

Pe fiecare zi evlavia față de ei ne transfigurează, ne schimbă continuu raportarea interioară față de ei...pentru că ei coboară în noi plini de slavă și de frumusețe...ca niște făpturi cerești. Dar asta tocmai pentru că au început, în viața lor pământească, să cuprindă tot mai mult pe Dumnezeu și pe oameni în ființa lor. Pentru că au început, prin

asceza și prin înțelegerile lor teologice, să vadă adevăratele coordonate ale vieții celei sfinte.

Dumnezeiescul Ilie era extrem de bucuros să vorbim teologie, să tâlcuim duhovnicește Scriptura, să îi înțelegem și să îi iubim pe Sfinții Părinți, să le cunoaștem viețile lor cele uluitoare.

El se odihnea vorbind cu noi și ne iradia, cu harul său, ființele...învățându-ne că teologia îi luminează și îi odihnește pe oameni.

Teologia întărește întreaga noastră ființă și ne umple de viață sfântă.

Tocmai de aceea, noi accentuăm în munca noastră teologică atenția teologică la detalii, o înțelegere coerentă și totalizatoare a unei problematici, lămurirea profundă a unor lucruri...și nu investigațiile pur științifice sau revanșarde, care să arunce textul într-o înțelegere subiectivistă. Căci, cu toată atenția, înțelegerea și erudiția de care suntem capabili, vrem să aducem textul în fața conștiinței luminate și a privirii duhovnicești, prin care tot ce e de la Dumnezeu se explică cu și prin harul Lui.

Pentru că de la Sfântul Ilie am învățat că teologia nu se termină odată cu scrierea cărților teologice, ci ea te duce în slava lui Dumnezeu și în comuniunea veșnică cu El.

Cărțile teologice sunt o lămurire de sine și a comunității universale a Bisericii în probleme teologice și de viață ortodoxă, de care avem nevoie în viața aceasta pentru a înainta în comuniunea cu Dumnezeu.

Însă teologia comuniunii se naște din comuniunea teologică, care este veșnică și personală, din comuniunea de iubire cu Dumnezeu, cu Sfinții și cu Îngerii Săi...iar cunoașterea Lui și a vieții Lui începe aici...și nu se mai termină niciodată.

De aceea, în toată viața sa pământească, Sfântul Ilie, Părintele nostru, a trăit teologic cu toată ființa lui.

A gândit, a simțit, a înțeles oamenii, lucrurile și viața ca pe continue daruri de la Dumnezeu, prin care devenim tot mai largi în iubirea și în atenția conștiinței noastre față de întreaga existență.

Reacționa imediat la nedreptate.

Se pătrundea de durerile oamenilor.

Era o rugăciune vie, necontenită pentru întreaga lume.

Citirile lui erau curățiri de sine și revărsări de har față de toți.

Dăruia, dăruia continuu...dar, mai ales, se dăruia în mod deplin.

Și pe măsură ce te lăsa să intri în viața lui...înțelegeai că el e cel ce te poartă cu totul în persoana sa.

Nu-i plăceau duplicitarii, oamenii nepunctuali, îngâmfații, lașii, răzbunătorii, neprincipialii.

Detesta non-valoarea pusă în funcție de conducere.

Era oripilat de cei care pierdeau timpul aiurea...și, mai ales, de cei care nu aveau milă...și nu își vedeau lungul nasului...

Pentru că el credea în demnitatea omului, în bunătatea lui, în valorile pe care le poate produce cu trudă și cu ajutorul lui Dumnezeu, în iubire, în prietenie, în viața sfântă, în comuniune, în lucrurile frumoase pe care le lași în urma ta...

Era omul echilibrului și, totodată, era năvalnic în iubirea și în rugăciunea lui față de toți.

Simțea să îi bage pe toți oamenii, pe toate creaturile, întreaga creație în inima lui, în dorul lui, în

rugăciunea lui...pentru ca toți să se unifice în sine... și să se umple de slava lui Dumnezeu.

De aceea, el era o poezie teologică vie.

Delicatețea lui, grija lui față de toți, discreția lui, frumusețea conștiinței lui, sinceritatea lui, simplitatea lui dumnezeiască se exprimau printr-o poeticitate teologică tulburătoare.

Fiecare gest al lui era frumos și plin de tandrețe, pentru că în el locuia Treimea Dumnezeiască, el fiind un purtător de Dumnezeu ascuns, acoperit, învăluit în profundă smerenie, într-un secol al XX-lea jumătate ateu și jumătate libertin.

Dar tocmai pentru că el a îmbinat căsătoria cu viața monahală, familia cu curăția cea dumnezeiască, isihia cu teologia, simplitatea cu erudiția, munca cu suferința, Dumnezeiescul Ilie e un om paradoxal și profund, și are nevoie, pentru a fi înțeles și iubit, de oameni care să îmbine experiențe și moduri de a fi multiple.

Însă el a făcut toate acestea nu pentru ca să se ia la întrecere cu cineva (după cum nici eu nu mă iau la întrecere cu cineva în munca și în creația mea teologico-științifică), ci pentru că asta a simțit el în inima lui. Așa a considerat el că se va împlini interior. Adică prin rugăciune, prin citire, prin creație, prin curățire interioară, prin muncă și prin suferirea a toate. Și, cu adevărat, astfel s-a împlinit interior!

Și el, alături de toți Sfinții noștri, ne cheamă la aceeași împlinire totală, prin tot ceea ce știm și simțim că trebuie să facem, fiindcă numai astfel bucuria noastră va fi deplină.

Dumnezeiescule Ilie, bucuria și pacea noastră, așa cum ne luminam prin tine în toate și ne

întăream în greutățile și în necazurile noastre, ai milă și acum de noi și de întreaga lume!

Dă-ne să știm ce trebuie să înțelegem și ce trebuie să facem pentru a fi proprii vieții cu Dumnezeu!

Călăuzește-ne spre înțelegerea și spre viața cea bineplăcută lui Dumnezeu, pentru ca viața Lui să fie viața noastră!

Și astfel, plini de ajutorul și de bucuria ta, să ne umplem de bucuria cea veșnică a Învierii Sale din morți, care e mutare de la moarte la viață și de pe pământ la cer, împreună cu toți Sfinții Lui. Amin!

Predica la 9 ani de la adormirea sa
(4 mai 2014)

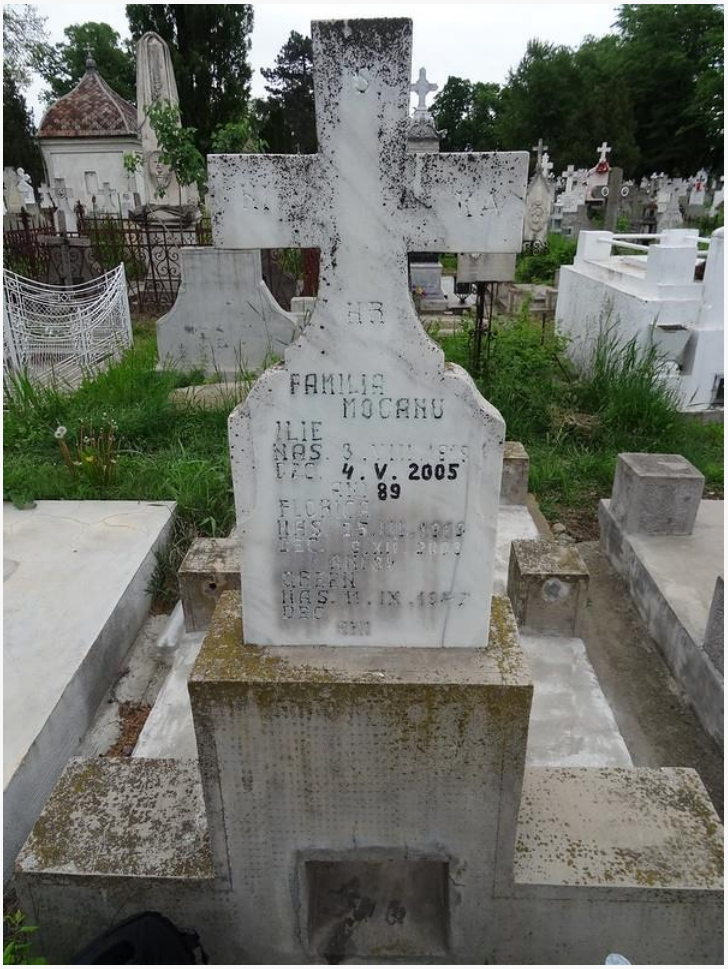

Iubiții mei,

săptămâna aceasta am fost cu Doamna Preoteasă la mormântul Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu, astăzi pomenit, ca să ne rugăm lui. Să fim aproape de mormântul său și de Sfintele sale Moaște...și să ne bucurăm pascal. Să fim împreună!

Am aprins candela pe care i-am adus-o, am făcut puțină Slujbă...și apoi am îngenuncheat și m-am rugat cu palmele pe mormânt...

Cum el este îngropat peste soția sa, peste Doamna Florica...eu mă rugam la picioarele sale...la distanța de o jumătate de metru de el.

Și în niciun minut de când am început să mă rog...am fost invadat deodată de un mare har, care m-a făcut să mă simt curățit de păcate. M-am simțit deodată ușor, simplu și bucuros în mine însumi, fără dureri și mâhniri în sufletul meu...conștient de faptul că a fost atingerea lui, binecuvântarea lui duhovnicească, care m-a făcut să simt...cum arată el acum, cum arată Sfântul pe lângă care eu am ucenicit.

Și mi-a dat darul acesta, iradierea lui duhovnicească...pentru ca să îl simt în ea, deopotrivă, pe el, cel din vechime, pe care îl cunosc...și pe el cel de acum, care e incomparabil mai frumos și mai sfânt. Iar acum, când scriu, s-a petrecut o nouă atingere duhovnicească, interioară, a prezenței lui de ființa mea, pentru ca să mi-o fixeze în mine pe cea de atunci, de la mormântul său.

De ce vorbesc despre aceste lucruri mistice atât de deschis? Pentru ca să evidențiez faptul că oamenii nu sunt doar ceea ce se vede din ei...sau nu sunt doar ce spun și fac ei...ci și ceea ce emană din ei.

Iar ceea ce emană din noi, cu adevărat, e ceea ce suntem noi înșine în mod continuu.

Dacă simți harul lui Dumnezeu în cineva...sau, dimpotrivă, simți patimile din om într-un mod copleșitor și enervant, simți cine este acel om. Ce face el tot timpul.

Pentru că, într-un anumit moment, fiecare dintre noi putem greși, putem avea o zi plină de ispite...și starea noastră sufletească să nu fie prea bună. Dar un om duhovnicesc, care toată ziua scrie, se roagă, cugetă, slujește, se nevoiește...dacă e întrebat despre ceea ce face toată ziua...și dacă începem cu el o discuție despre cele de taină ale vieții ortodoxe...în rugăciune și bucurie duhovnicească... atunci înțelegem împreună cine e cel din fața noastră...și cine suntem noi...și ce facem fiecare în toate zilele vieții noastre.

Pentru că Sfântul Ilie, pe mine și pe Doamna Preoteasă, ne-a învățat să nu avem viața noastră mistică...la vedere. Să nu o discutăm cu oricine...Ci numai când trebuie să folosim pe cineva...să intrăm în amănuntele mântuitoare ale credinței noastre.

Adică am învățat de la el să nu facem...paradă de ceea ce știm și suntem...să nu părem „speciali" cu oricine...ci să avem întâlniri banale cu oamenii, să vorbim vrute și nevrute cu ei...și, numai dacă e cazul, să avem întâlniri speciale, de profunzime cu ei...

Pentru că el, cu oricine ar fi vorbit, se comporta...după cum simțea că dorește cel din fața lui. Vorbea după gradul de sinceritate, de pregătire intelectuală, după experiența și inteligența celui din fața lui. Tocmai de aceea, foarte puțini oameni au putut intui...cine este el.

Însă, în momentul când înțelegea că cineva e trimis la el de către Dumnezeu sau, mai bine zis, când Dumnezeu îi descoperea că ești omul Lui, că vii și întrebi fără vicleșug, pentru mântuirea ta...și că ție trebuie să îți vorbească în mod deschis...Sfântul Ilie era dezarmant prin mulțimea confesiunilor sale mistice, prin mulțimea de detalii experiențiale pe

care ți le oferea…deși acelea, la momentul de atunci, te depășeau cu mult.

Însă el ți le spunea pe toate – și pe cele de care aveai nevoie atunci, dar și pe cele care te depășeau cu mult –, pentru ca tu să ai…orizont de așteptare. Pentru ca tu să înțelegi că zarea duhovnicească spre care tu te îndrepți cere multe eforturi, multă asceză, multă străduință…dar că ea e o realitate. Că la ea vei ajunge, cu voia lui Dumnezeu, la un moment dat și că ea arată așa și așa. Cu detalii clare…

Aceste amănunte punctuale, ale unui om care fusese pe-acolo…și depășise acele stări duhovnicești, ne dădeau aripi în rugăciunea, asceza și studiul nostru.

Nu mergeam orbește…ci cu pași clari!

Iar claritatea, în viața duhovnicească, alături de bucuria și împlinirea duhovnicească, sunt trei mari virtuți ale uceniciei.

Pentru că te lași condus de Dumnezeu, prin Părintele tău duhovnicesc, spre stări duhovnicești clare și împlinitoare, așa cum, în toată Tradiția Bisericii, s-a trăit predarea experienței duhovnicești și asumarea ei existențială.

Pentru că credința ortodoxă, în toată istoria Bisericii, s-a predat ca învățătură și ca putere harică de la Părinte la ucenic…și în ucenic se imprimau atât harul Părintelui, cât și cuvintele sale teologice și faptele sale de credință.

Tocmai pentru că acum nu mai avem, decât foarte rar, membri ai ierarhiei bisericești, monahi și mireni, care să fie realmente plini de teologie și de har…mărturia mea poate părea „romanțată”.

Însă Dumnezeiescul Ilie face parte din acești Părinți duhovnicești rari ai Ortodoxiei, care, deși nehirotonit, fiind mirean și soț și tată…a ajuns la o

sfințenie uluitoare și a fost un autentic Părinte duhovnicesc al secolului al XX-lea. Adică unul în stare să predea teologie, pentru că a trăit-o mistic, extatic, în revelațiile sale dumnezeiești și în viața sa ascetică.

Pe zi ce trece, înțeleg și mai mult de ce și-a tăinuit viața sa cea plină de sfințenie: pentru că pierdem mult timp în lucruri care nu ne plac...și nici nu ne folosesc.

În comparație cu Dumnezeiescul Ilie, eu, ucenicul său, am fost luminat de Dumnezeu tocmai spre lucrul contrar: să îmi asum o viață publică de propovăduire și de slujire teologică. Fără ca prin asta să mă dezic de modul isihast de viețuire și de liniștire interioară și de aprofundarea teologică de fiecare zi, care mă leagă de Părintele meu.

Pentru că nevoile reale duhovnicești și teologice ale oamenilor sunt ample și trebuie să ne nevoim să răspundem la unele dintre ele.

Și trebuie să îi fac pe cât mai mulți să conștientizeze faptul, că numai elaborările teologice profunde și continue îi schimbă fundamental pe oameni, pentru că ele arată că avem la bază o relație reală cu Dumnezeu și nu scriem și nici nu propovăduim pentru avantaje obscure sau pentru slavă deșartă...

Astăzi, pe 4 mai 2014, se împlinesc 9 ani de la nașterea sa în Împărăția lui Dumnezeu...iar prezența lui cu noi ne împlinește pe fiecare zi. Nu am trăit sentimentul hiatului la adormirea sa...și nici după aceea, pentru că el ne este Părinte duhovnicesc și acum, când, fiind în slava lui Dumnezeu, nu ne uită în nicio zi...ci caută să ne bucure continuu...

Bucurie căreia nu îi intuiam puterea și nici delicatețea...și din nicio citire a mea tradițională...nu înțelesesem, mai înainte ca să o trăiesc, cum arată să fii povățuit, și după moartea sa, de Părintele duhovnicesc care te-a născut pentru simțirea și vederea lui Dumnezeu.

Înainte să adoarmă aveam această grijă, preocupare...Mă gândeam ce voi face, la cine voi apela când el nu va mai fi...ca să îl întreb în probleme punctuale de viață, de teologie, de alegere...

Însă înainte de îngroparea sa...și după...și cu trecerea anilor și mai mult...am înțeles, într-un mod copleșitor, ce înseamnă ca moartea să nu distrugă... relația și nici dragostea dintre Părinte și ucenic. Pentru că el, mai presus de așteptările mele, îmi arată ce să fac, mă luminează într-o alegere sau alta, ne bucură și ne întărește mai presus de cuvinte...

Așa că azi, în ziua pomenirii sale, mă rog pentru el și mă bucur împreună cu el, cu acest om viu, care îmi învie duhovnicește și viața mea.

Iar dacă veți dori să îi citiți acatistul și cărțile, vă asigur de faptul că îl veți simți viu și în viața dumneavoastră, pentru că el se bucură să aibă cât mai mulți prieteni.

Pentru că dorește să vă facă pe toți prieteni, cu adevărat, cu Dumnezeul nostru treimic, de la Care vine tot darul și toată dăruirea cea bună a harismelor celor dumnezeiești.

Și vrea să vă facă prietenii lui Dumnezeu prin rugăciune continuă, prin citiri teologice și duhovnicești, printr-o curată și echilibrată viață morală, plină de o suplă și profundă simțire și trăire a vieții ortodoxe.

Iubiții mei, Hristos a înviat și a umplut Biserica de oceanul Sfinților Lui!

De aceea, împreună cu toți Sfinții, să ne nevoim și noi duhovnicește, pentru ca să facem din viața noastră un rai de frumusețe dumnezeiască.

La mulți ani și multă binecuvântare tuturor! Amin!

Predica la 10 ani de la adormirea sa (4 mai 2015)

Iubiții mei,

când vorbim despre *experiență mistică* vorbim despre simțiri, vederi, auziri, atingeri ale sufletului nostru de ceea ce vedem în slava lui Dumnezeu. Vorbim despre ceea ce ne revelează Dumnezeu pentru a-L cunoaște personal și pentru a cunoaște bogăția negrăită a slavei Sale necreate și a Împărăției Sale celei veșnice.

Iar toate aceste trăiri ale noastre sunt mistice/ tainice/ profunde, tocmai pentru că ele se trăiesc în duhul nostru, fără ca nimeni dintre oameni să fie martor la trăirea lor, și nu lângă noi, nu terestru. Ele se trăiesc în slava lui Dumnezeu, în Împărăția Lui, și nu aici, pe pământ, deși noi trăim încă pe pământ.

De aceea, când Dumnezeiescul Ilie spune într-un poem al său: „În lume cerul am adus...și l-am purtat la piept, supus”[5], ne spune că vederile dumnezeiești le-a păstrat în inima lui și, aflând prin ele voia lui Dumnezeu, s-a supus voii lui Dumnezeu cu el. Însă, odată cu publicarea integrală a operei sale, în 10 volume, experiența sa mistică a fost deschisă

---

[5] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*, vol. 8 (al 6-lea caiet manuscriptic), Teologie pentru azi, București, p. 182, *cf.*

https://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/.

lumii. Din experiență privată a devenit experiență publică dar, mai întâi de toate, a devenit parte componentă din imensa experiență mistică a Bisericii.

Pentru că așa au fost toate Viețile Sfinților noștri: ele au fost odoarele cele de preț lăsate ucenicilor, cunoscuților, martorilor vieților lor. Unele au fost scrise doar de un ucenic, altele de mai mulți, pe când altele s-au făcut pe baza mărturiilor a sute de oameni.

Însă ele ne aduc, ca o icoană scrisă, chipul lor până la noi. Pentru că Viețile Sfinților ne pictează în cuvinte persoanele și experiențele lor. Și avem nevoie neapărată de datele tradiționale despre Sfinți, pentru că ele explică Sfintele lor Icoane, care altfel ar rămâne picturi simbolice.

De aceea, încep să simt nevoia de a vedea iconizat chipul Dumnezeiescului Ilie, Părintele nostru. Pentru că am început să uit înfățișarea lui fizică, chiar dacă o am păstrată în puținele fotografii cu el.

Și am început să o uit...nu pentru că aș putea să o uit vreodată...ci pentru că înfățișarea lui începe să se transfigureze în ființa mea. Peste el, cel din mintea mea, și peste el, cel din fotografii, începe să se suprapună el, cel care mi s-a arătat într-un fel sau altul după adormirea lui și el, cel pe care îl simt când mă rog pentru el, dar, mai ales, când mă rog lui ca unui Sfânt al lui Dumnezeu.

Ce știam eu despre el...după adormirea lui a devenit tot mai complex...pentru că chipul lui, în lăuntrul meu, s-a amplificat și s-a transfigurat.

Și aș avea nevoie de un iconar al lui Dumnezeu care să fie în stare să mi-l redea pe el iconic, așa după cum eu îl văd în mine. Pentru că am nevoie să văd chipul lui de acum, chipul lui duhovnicesc, care să mă mângâie și să mă întărească întotdeauna, așa

cum mă întărește chipul Maicii lui Dumnezeu și al altor Sfinți.

Pentru că cuvintele nu sunt niciodată fără chip, ci ele sunt întotdeauna ale unei persoane. Iar cine își închipuie că poate să iubească cuvintele persoanei și să nu dorească chipul ei, comuniunea cu el, trăiește o schizofrenie interioară de tip protestant.

Însă eu am nevoie de chipul lui iconizat, deși am cuvintele sale, am cărțile sale, am haine și lucruri ale sale, am experiența vie a trăirii pe lângă el, am destul de multe elemente care mi-ar putea potoli dorul de el.

Dar când dragostea crește, când ea se maturizează tot mai mult, când înflorește dragostea în noi, atunci crește și nevoia vie de a-l vedea pe cel iubit. De a-l avea în fața ochilor întotdeauna.

Iar Icoana este fereastra noastră spre realitatea dumnezeiască a Împărăției lui Dumnezeu. Este o surprindere duhovnicească a persoanei Sfântului, care e cu Dumnezeu, și Icoana lui reprezintă o alinare pentru noi dar, în același timp, și un imbold puternic pentru a ne sfinți viața noastră.

Pentru că el ne sprijină și ne întărește și ne luminează prin sfintele lui rugăciuni și prin prezența lui lângă noi, ca să ne curățim și noi de patimi și să plăcem lui Dumnezeu.

Însă distanța dintre Sfintele Icoane și idoli este enormă și ele nu pot fi puse în ecuație. Pentru că, prin idoli, păgânii doreau să Îl înlocuiască pe Dumnezeu, să-L reducă la o anume înfățișare pe Cel necuprins. Și idolul era considerat Dumnezeu și nu o reprezentare a lui Dumnezeu.

Pe când Sfintele Icoane sunt bunevestiri vizuale ale lui Dumnezeu, așa după cum ni S-a revelat El prin Profeți și apoi prin Fiul întrupat, sau ale

Sfinților și Îngerilor Lui. Ele sunt calea către Dumnezeu și către Sfinții Lui, ca și cuvintele și faptele Lui și cuvintele și viețile Sfinților, pentru că noi avem nevoie de Dumnezeu și de Sfinții Lui.

Și nu putem iubi cărțile unui Sfânt, Icoanele Lui, Sfintele lui Moaște, viața lui, dar nu și persoana Lui. Ci iubim toate ale lui, tocmai pentru că îl iubim pe el.

Iar la întrebarea de ce îl iubesc pe Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Părintele nostru, am argumente solide și veșnice.

Pentru că s-a sfințit pe sine și s-a făcut un autentic isihast și mistic și Părinte duhovnicesc al Bisericii și a primit de la Dumnezeu revelații dumnezeiești copleșitoare, spre zidirea noastră, a tuturor.

Pentru că a prețuit enorm de mult oamenii și dialogul profund cu oamenii.

Pentru că a fost de o sinceritate copleșitoare și de o bunătate debordantă în relația de paternalitate duhovnicească vizavi de mine.

Pentru că a fost un exemplu de asceză, de muncă și de erudiție, care a trăit în cele mai vitrege condiții posibile, iar, în stare de libertate, a ales o austeritate casnică autoimpusă.

Pentru că a fost un bărbat demn, care nu și-a călcat pe conștiință, chiar dacă a suferit enorm, și care și-a transformat fiecare înfrângere, fiecare umilire, fiecare boală, fiecare neputință în victorii veșnice asupra răului și a tot ce e pământesc.

Și îl iubesc nespus, mai ales pentru faptul că a făcut toate acestea într-o tăcere deplină, nevorbind aproape deloc despre cine este, ce a trăit și ce face zi de zi.

De aceea, eu îl consider un sculptor duhovnicesc de geniu, care nu a sculptat coloana infinitului, dar s-a sculptat pe sine ca suire nesfârșită în slava lui Dumnezeu. El s-a sculptat pe sine, interior, după chipul lui Hristos Dumnezeu, pe Care Îl striga în miile de rugăciuni zilnice către El.

Pentru că tăcerea lui era plină de rugăciune, ochii lui se rugau cu lacrimi și cu bucurie dumnezeiască, mâinile sale te îmbrățișau cu toată dragostea, pentru că el alerga continuu spre Dumnezeu, nedorind slava lumii, cea care se dă pentru favoritisme și favoruri.

Și de aceea a câștigat din plin slava lui Dumnezeu, cea netrecătoare, în care s-a sălășluit și din care ne umbrește și pe noi cu harul său.

Pentru că îi simt dulceața ființei lui, îi simt bunătatea, îi simt calmul, îi simt delicatețea, îi simt bucuria lui pentru bine, pentru a face bine tuturor și, mai ales, pentru a-i învăța pe oameni.

Iar de multe ori simt cum mă ajută la propriu, cum îmi dă putere să slujesc, să predic, să muncesc, să călătoresc, să mă înving continuu, să nu deznădăjduiesc, să nu mă las biruit de gânduri demonice și de tentații prăpăstioase. Lucruri pentru care sunt bucuros...dar pentru care mă simt nevrednic.

Pentru că sunt nevrednic față de mulțimea de bunătăți dumnezeiești pe care el le-a revărsat, le revarsă și le va revărsa, cu harul lui Dumnezeu, în viața noastră.

...Astăzi se împlinesc 10 ani de când a adormit...după ce 10 ani i-am fost ucenic.

10 ani cu el, 10 ani...tot cu el...dar în alt fel. Într-un fel bucuros, într-un fel profund, pentru că îl știu fericit, îl știu cu Dumnezeu și îl știu mijlocitor pentru noi toți.

De aceea, astăzi, la pomenirea sa de peste an, mă rog Dumnezeiescului Ilie ca să ne ajute pe toți să facem voia lui Dumnezeu. Să ne ajute să fim atenți și profunzi în relațiile noastre cu oamenii, pentru binele Bisericii și al națiunii române.

Hristos a înviat!

Dumnezeu să ne întărească pe toți în tot lucrul cel bun! Amin.

Predica la 11 ani de la adormirea sa
(4 mai 2016)

Iubiții mei,

Domnul nu a înviat din morți pentru ca să ne vorbească despre înviere, ci pentru ca să ne împărtășească starea Lui de înviere. Pentru că El a făcut din Învierea Lui nu o simplă lecție expozitivă, ci un eveniment participativ. La care noi putem participa, în fiecare zi a vieții noastre, în Biserică, dacă dorim să ne curățim de patimi și să ne umplem de sfințenia Lui. Dacă vrem să facem din viața noastră o viață eclesială.

Iar Sfântul Ilie, Părintele nostru, cel adormit în Miercurea Luminată, a făcut din viața lui o viață a învierii, a învierii continue, pentru că a ales relația cu Cel pururea viu și Care ne învie pe noi toți.

Căci atunci când a ales să se roage continuu lui Dumnezeu, când a ales viața isihastă, el a ales să participe continuu la starea de înviere a Domnului. El s-a încrezut în Domnul și L-a urmat, deși era în temniță, în temnițe comuniste, și condițiile de acolo nu aveau de-a face cu isihia. Ci, dimpotrivă, toate zgomotele îl stresau, demonii se năpusteau asupra lui, îl șicanau tot timpul, era bolnav, era nemâncat, era neputincios...

Dar miile sale de rugăciuni zilnice l-au curățit, l-au luminat, l-au umplut de slava lui Dumnezeu și l-au făcut să fie văzătorul multor taine dumnezeiești. Pe care, în parte, le-a scris. Pe care, în parte, mi le-a explicat. Dar cel mai important dintre toate

este acest lucru: că el s-a făcut locaș viu, duhovnicesc al Preasfintei Treimi, și izvor viu, duhovnicesc, care revărsa sfințenie prin tot ceea ce făcea.

În el, eu am experimentat, pe viu, ce înseamnă sfințenia. Ce înseamnă să fii un izvor viu al slavei lui Dumnezeu.

Pentru că tot ceea ce eu citeam în Scriptură, în Viețile Sfinților, în Paterice, în Filocalii, le regăseam în ființa lui fragilă, dar plină de demnitate și de delicatețe. Pentru că el era un om al lui Dumnezeu, un intim al Lui, un prieten real, pe care El îl cunoștea și cu care El locuia și care, aidoma unui soare, încălzea și lumina în jurul lui.

De aceea, odată întâlnindu-l, mi-am dat seama ce diferență enormă, abisală, este între experiența reală a sfințeniei și cameleonismul neștiinței teologice pe care îl întâlneam la tot pasul. Pentru că, în Biserică, întâlnești tot felul de oameni aroganți care vor să îți dea impresia că „Îl posedă” pe Dumnezeu, că „Îl au” în buzunarul lor, pentru că ei „L-au întrecut” cu mult pe Dumnezeu.

Dar când l-am întâlnit pe Dumnezeiescul Ilie, n-a mai fost necesar să îmi spună prea multe cuvinte, pentru ca să mă convingă că e un Sfânt al lui Dumnezeu, pentru că slava lui Dumnezeu țâșnea din el la fiecare cuvânt al său și te încredința, te umplea de bucurie dumnezeiască, de împlinire, iar viața lui și experiențele sale se dovedeau identice cu experiența Scripturii și a aghiologiei Bisericii.

Pentru că oamenii duhovnicești nu sunt cei pe care și-i doresc oamenii și care seamănă cu ei. Ci oamenii duhovnicești sunt cei pe care Dumnezeu îi sfințește, pentru că ei sunt una cu El.

Iar Dumnezeiescul Ilie văzătorul de Dumnezeu, acest uriaș mistic și teolog al Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne, acolo, în orașul lui mic, de lângă Dunăre, în Turnu Măgurele, trăia o singurătate imensă de-o viață de om, asumată, pentru că nu avea cine să îl înțeleagă. Experiența lui dumnezeiască era prea mare și prea subtilă pentru ca să fie înțeleasă și recunoscută. Fapt pentru care, în toată viața lui, n-a avut parte decât de prietenia și de înțelegerea mea – ambele mult prea mici pentru cât merita el –, și de aceea am ajuns să fiu editorul operei sale.

Pentru că nimeni nu l-a apreciat după cum l-am apreciat și îl cinstesc eu, după cum nimeni nu m-a iubit și nu m-a înțeles după cum a făcut-o el. Căci El ne iubește și acum și ne întărește în viața noastră duhovnicească, ca un viu care stă în fața lui Dumnezeu, și pe fiecare zi ne arată semnele iubirii sale față de noi.

Căci Dumnezeu, în pronia Lui cea atotiubitoare, m-a dus pe mine la el pentru ca să mă nască de sus, duhovnicește, prin slava Lui, și pe el l-a alinat cu un fiu duhovnicesc la bătrânețile sale, dându-i să înțeleagă că reala căutare a vieții dumnezeiești nu a pierit de pe pământul românesc.

Fiindcă el avea nevoie să afle că mai vor și alții viața lui. Că și alții mai vor să trăiască ortodox în lumea aceasta și nu doar de fațadă. După cum eu aveam nevoie să văd, cu toată ființa mea, nu doar cu ochii, cum arată un om duhovnicesc și, prin aceasta, să mă dezbar de toată impostura teologică și duhovnicească pe care mulți o practică și care mă împresura din toate părțile.

Așadar, împreună, ne-am găsit amândoi împlinirea! Eu eram răspunsul rugăciunilor și al așteptărilor sale de ani de zile, viitorul experienței sale duhovnicești și al operei sale teologice, iar el era nevoia mea de autenticitate, încredințarea mea, adevă-

rul pragmatic, viu, întrupat al teologiei Bisericii. Eu eram avid de experiența lui îndumnezeitoare, fiind un pământ pregătit ca să îl înțeleagă, el era Părintele duhovnicesc trimis mie de Domnul, pentru ca să mă scoată din cotloanele teologiei la locul larg, la pajiștea dumnezeiască a marii teologii și experiențe a Bisericii.

Și acum înțeleg din ce în ce mai bine minunea care s-a produs. Pentru că mulți din generația mea aveau nevoie de un asemenea Profesor la Seminar și la Facultate, la Master și la Doctorat, fiindcă acest Profesor preda teologie la nivel academic, în mod real. Iar mila lui Dumnezeu a fost și este imensă cu mine, în ciuda multelor mele păcate, pentru că mi-a trimis un astfel de Profesor autentic, real, învățat de Dumnezeu, care să îmi predea în paralel cu profesorii mei de la teologie, care n-a fost niciunul de talia lui.

Căci el, Dumnezeiescul Ilie, nu mi-a predat în primul rând idei și fraze teologice, ci știința îndumnezeirii omului.

El mi-a predat sfințenia.

Mi-a predat sfințenia pe viu, experimentată, în grandoarea ei simplă și smerită, în delicatețea ei, în chinurile ei, în suferința pe care trebuie să o trăiești pentru ea.

El m-a învățat cât de paradoxală, cât de plină de contraste conciliatoare e viața ortodoxă, cât de abisală este ea în slava lui Dumnezeu, și că teologia pe care o scrii este pe măsura vieții și a înțelegerii pe care o ai, dar că ea ne depășește pe toți. Și, prin aceasta, m-a introdus în mijlocul vieții și al teologiei ca taină deschisă, mereu experiabilă, la infinit.

Pentru că el mi-a arătat prin toate ale lui că teologia nu are sfârșit, pentru că viața cu Dumnezeu

nu are sfârșit. Și că trebuie să vorbim despre Dumnezeu și despre cele ale lui Dumnezeu, pe care El le face cu noi, în continuu, pe cât ne luminează și ne îndeamnă Dumnezeu să facem acest lucru sfânt, binecuvântat.

De aceea, când eu i-am vorbit despre faptul că Dumnezeu mă cheamă spre Preoție, trimițându-mi continuu încredințări să o accept, deși eu nu mă consideram vrednic de ea, pentru că mă depășește, Dumnezeiescul Ilie mi-a spus că trebuie să facem voia Lui și nu voia noastră. Pentru că voia Lui ne depășește, după cum ne depășește și slujirea Lui, dar când El cheamă pe cineva, îl cheamă pentru că are nevoie să îl pună în slujire, să îl pună să ardă pentru toți.

Și tot am mai avut nevoie de vreo 2-3 ani pentru ca să mă decid să accept Preoția. Acum știu că aceasta a fost și este voia lui Dumnezeu, pentru că El este cu mine întotdeauna, dar acum mă simt și mai nevrednic de Preoția dată de El.

De aceea, când el a adormit, eu nu eram Preot și am participat ca mirean la Slujba sa de Înmormântare. Slujbă care a avut loc în Vinerea Luminată, în ziua Preacuratei Stăpâne, de Izvorul Cel purtător de viață, cu pomii în floare, al căror miros te îmbăta.

Primisem din mâinile sale opera sa, înainte de a adormi, și alte obiecte ale sale, și, pentru noi amândoi, pentru mine și soția mea, începea de acum munca de a edita sfintele sale cărți. Lucru pe care, cu harul lui Dumnezeu, l-am realizat și ele stau acum la îndemâna tuturor, în mod gratuit.

Căci noi amândoi credem în oameni și în nevoia oamenilor de adevăr. Pentru că oamenii au

nevoie de autenticitate, de reala experiență a Bisericii, de o prietenie reală din partea cuiva.

Iar platforma *Teologie pentru azi* s-a născut tocmai pentru această nevoie reală a oamenilor: de a cunoaște, de a se împărtăși din dăruirea noastră sinceră, neprefăcută. Pentru că noi vrem ca oamenii să se bucure de adevăr, să se bucure de prietenie, să se bucure de daruri. Așa după cum noi ne bucurăm de Dumnezeu și de darurile Lui continue.

De aceea, cele peste 100 de cărți editate online de către noi și miile de articole de pe TPA nu sunt un gest de naivitate sau pentru că noi nu am aflat că trăim într-o economie de piață și cărțile se vând pe bani și nu se dau pe moca. Sau ca și când noi n-am avea nevoie de bani ca să trăim și trăim cu aer împachetat.

Ci gestul nostru de a scrie și de a dărui zilnic cărți și lucruri de mare valoare și de profundă teologie e unul duhovnicesc, e unul deplin ortodox. Tocmai de aceea e unul neînțeles de cei care „prețuiesc" sau se dispensează de oameni după câți bani le aduc în buzunar. Și e neînțeles și de ortodocșii care n-au simțul muncii, ci al impostorii perene. Sau care cred că toate lucrurile sunt lămurite în teologie și în viața Bisericii și în istorie, iar noi, „urmașii" Sfinților, trebuie doar să dormim pe rupte.

Însă gestul dăruirii noastre e unul „nebunesc", numai dacă nu ai conștiință și nici nu te simți responsabil pentru teologia și viața Bisericii și pentru întreaga istorie a lumii.

Căci, dacă te simți responsabil, faci ceva concret. Faci ceva concret în viața de zi cu zi și în online. Iar dacă faci ceva concret în viața de zi cu zi, ai ce arăta online.

Și onlineul e plin de lucrurile „concrete” ale ortodocșilor: fotografii cu ei și cu familia lor, cu vacanțele lor, cu Biserica lor...și cam atât.

De aceea, din 2006 până azi, eu și soția mea am ales să prezentăm online lucrurile concrete pe care le facem. Lucruri de care s-ar fi bucurat nespus de mult Sfântul Ilie, care era dornic să arate tuturor bogăția imensă a Bisericii și a umanității.

Pentru că onlineul e un spațiu plin de publicitate, de filme, de pornografie, de interese de tot felul, iar teologia e nespus de firavă.

Dacă cauți online teologie ortodoxă, aproape toate cărțile sunt pe bani. Ceea ce șeruim unii sau alții sunt cărți cumpărate și scanate. Însă majoritatea teologilor ortodocși nu își editează online și în mod gratuit cărțile.

Iar dacă teologia ortodoxă care se scrie azi, acum, nu e online, oamenii citesc ceea ce e online: adică multă maculatură, multe știri, multe imagini, videouri de tot felul, conținut live fără prea multă relevanță.

Și dacă Biserica nu e online în mod masiv, în mod consistent, în mod asumat, sunt online păgânii și ereticii. Iar ei uzurpă rolul Bisericii la nivel online: acela de învățătoare a lumii.

Și am ajuns la această discuție, pentru a explica de ce un ucenic al unui mare isihast român creează online: pentru că eu scriu online din tăcerea și din bucuria mea.

Scriu din liniștea ascezei și a slujirii mele.

Scrisul nu îmi omoară rugăciunea, după cum cititul nu îmi stinge rugăciunea. Ci munca, slujirea, scrisul, citirile, conversațiile îmi sporesc viața duhovnicească și bucuria, dar și isihia. Pentru că poți fi isihast și în mijlocul orașului, dacă vrei, după cum

Dumnezeiescul Ilie ne-a dovedit că poți fi isihast și la Gherla, închis de comuniști, pe inventata „vină” că ar fi fost „legionar”, pentru că a fost văzut vorbind cu un legionar.

Poți fi isihast oriunde te afli, dacă cel mai important lucru pentru tine e Dumnezeu și relația cu El. Pentru că împreună cu Dumnezeu putem să ne aflăm liniștea și pacea în locurile părut improprii liniștirii, după cum putem să nu ne găsim deloc pacea într-o Biserică sau într-o Mănăstire, dacă credincioșii de acolo nu au de-a face cu viața duhovnicească.

Iar viața isihastă nu e plină doar de luminări și vederi dumnezeiești, ci și de multe înșelări, căderi, dureri, ispitiri, de multă singurătate și indiferență din partea altora.

Viața isihastă e viața ortodoxă care se adâncește în sine. E viața eclesială luată în serios. Pentru că atunci când Îl luăm în serios pe Dumnezeu, începem să ne luăm în serios și mântuirea noastră. Până atunci, până la seriozitatea aceasta de fiecare clipă, ne prefacem că suntem ortodocși, ne prefacem că facem ceva, adică pierdem timpul mântuirii noastre.

...La 11 ani de la adormirea Sfântului Ilie, eu îl simt și mai prieten cu mine, pentru că mă simt și mai mult ucenicul lui. Dar unul care nu a făcut nici pe departe tot ceea ce trebuia pentru el sau pentru mântuirea mea. Am promisiuni, făcute lui, unele neîmplinite și altele încălcate. Durerea pentru aceste neîmpliniri se îmbină însă cu bucuria pe care o simt venind de la el în rugăciune și în diverse clipe ale zilei.

De fapt, aceasta e viața noastră eclesială: e plină și de regrete, e plină și de pocăință, și de sme-

renie, și de rușine pentru relele făcute, dar și de slava lui Dumnezeu, de bucurie și de multă pace. Ne pare rău pentru păcatele noastre, nu mai vrem să le repetăm, și tot ceea ce facem, facem ca să ne îndreptăm. Dar greșim adesea, greșim mult, greșim greu... însă având întotdeauna, sub toate acestea, nădejdea mântuirii, a iertării, a iubirii lui Dumnezeu.

Căci El atât de mult a iubit lumea...încât a suportat toate umilirile pentru mântuirea ei.

Atât de mult a iubit lumea...încât i-a dăruit posibilitatea de a se împărtăși de viața Lui, de continua îndumnezeire a vieții noastre.

Și când noi mărturisim că Hristos a înviat, noi mărturisim, de fapt, că trebuie să ne facem ca El. Când noi spunem că El a înviat cu umanitatea Sa plină de lumina Lui cea veșnică, spunem că trebuie să înviem și noi clipă de clipă, înduhovnicindu-ne mereu prin slava ce se revarsă din umanitatea Lui îndumnezeită, transfigurată.

Căci noi trăim învierea ca pe o realitate eclesială și ontologică.

Noi o trăim în noi înșine și nu doar ni se vestește despre ea!

Căci dacă, de Paști, doar ni s-ar vesti despre învierea Lui, Învierea Domnului n-ar avea de-a face cu noi, nu ne-ar schimba deloc interior. Însă învierea Lui nu e doar vestită de către Biserică, ci Biserica ne pune la dispoziție cadrul în care putem să experimentăm învierea Lui.

Și noi putem trăi învierea Lui în rugăciune, în postire, în iertare, în împărtășirea cu Domnul, în cunoașterea teologică, în suportarea durerilor și a necazurilor pentru Domnul. Noi putem trăi și trăim zilnic ca niște înviați din morți, căci, de la Botez, noi nu suntem altceva decât niște înviați spre viața

veșnică. Căci El, Începătorul învierii noastre, ne-a înviat pe noi și ne-a făcut să trăim învierea ca viață eclesială, bisericească. Pentru că viața Bisericii e viața Împărăției lui Dumnezeu, care ni se va dezvălui în mod deplin în veșnicie, odată cu transfigurarea întregii creații la a doua venire a Domnului întru slavă.

Și ce înseamnă viața Împărăției lui Dumnezeu? Și de ce viața Bisericii e viața Împărăției? Pentru că viața Împărăției e slava lui Dumnezeu și slava lui Dumnezeu e viața Bisericii. Viața în slava lui Dumnezeu sau viața duhovnicească e viața Bisericii și a Împărăției Lui.

Tocmai de aceea, Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu a putut trăi aici, în viața aceasta, ca mădular viu al Bisericii, mari revelații ale Împărăției lui Dumnezeu, pentru că Biserica e poarta Împărăției lui Dumnezeu. Prin Tainele și Slujbele Bisericii se revarsă în noi slava lui Dumnezeu și de aceea Biserica e poarta Împărăției: pentru că în ea începem să trăim viața veșnică cu Dumnezeu.

Și dacă trăim cu Dumnezeu, atunci fie că trăim, fie că murim, suntem cu El, pentru că nimeni nu ne poate scoate din dragostea Lui, din relația veșnică cu El.

De aceea, iubiții mei, mă bucur și trebuie să ne bucurăm de Sfinții lui Dumnezeu! De toți Sfinții Lui. Pentru că ei sunt împreună.

Împărăția lui Dumnezeu e o infinită și copleșitoare comuniune a lui Dumnezeu cu Îngerii și cu Sfinții Lui.

Tocmai de aceea, dacă dorim să trăim sfânt și cu Dumnezeu, nu putem să privim restrictiv mântuirea, pentru că ea e pentru toți. E și pentru cei care vin acum la Biserică, e și pentru cei care nu vin dar

pot veni, e și pentru cei care nu au venit încă la Biserică, pentru că nu au ieșit încă din rătăcirile vieții lor. Biserica e și a celor adormiți, cât și a celor încă în viață, cât și a celor care încă nu s-au născut. Iar dacă ne pasă de Biserică, trebuie să ne pese de mântuirea întregii lumi, pentru că Dumnezeu ne vrea pe toți în jurul Lui.

Să facem așadar lucruri concrete pentru ca oamenii să vină în jurul Lui și să nu se mai bucure de păcatele demonilor!

Să facem lucrurile iubirii de oameni, ale prieteniei, ale solidarității!

Praznicul Învierii Domnului, care ține până la Înălțare, e un spațiu generos pentru propovăduirea cu fapta și cu cuvântul.

Cine vă împiedică din propovăduirea lui Dumnezeu? Cine ne împiedică să facem lucruri concrete pentru Dumnezeu și pentru oameni? Cine nu ne lasă să fim noi înșine?...

Hristos a înviat!

Multă pace și binecuvântare tuturor! Amin.

Predica la 12 ani de la adormirea sa
(4 mai 2017)

Iubiții mei,

într-unul dintre visele duhovnicești prin care m-a mângâiat după plecarea sa dintre noi, Sfântul Ilie m-a primit bucuros în fața unui turn alb, al cărui capăt intra în slava lui Dumnezeu. Era vesel, transfigurat la întreaga lui înfățișare, cu totul înduhovnicit, și cu toate astea l-am recunoscut după glas și după anumite trăsături ale feței și ale trupului său. Era bucuros să mă vadă, dar, mai ales, să îmi arate turnul său, care era cu totul alb și prin care am intrat în mod minunat, deși n-am văzut nicio ușă. Și l-am văzut deodată înaintea mea, deși, inițial, era în spatele meu și, tot în fracțiuni de secundă, deși turnul părea, de afară, în alt fel, pe dinăuntru el era format dintr-o scară în spirală, care urca la nesfârșit. Lucrul minunat al acelei scări era acesta: ea nu se sprijinea pe nimic, nu avea bare de susținere pe părți, cum au scările noastre, nu era fixată pe zidul turnului, ci era o scară formată numai din trepte. Și pe măsură ce urcai se petrecea ceva minunat: simțeai că urci pe un munte, că atmosfera se rarefiază, că gândești și simți lucruri din ce în ce mai duhovnicești...dar și faptul că urcarea aceasta îți cere să te înduhovnicești. Căci, deși pășeai pe acele trepte dumnezeiești, care te duceau în Rai, urcarea mea era interioară.

Însă, la un moment dat, nu știu cum, am privit în urma mea și în jos...Până atunci privisem numai spre el, spre Dumnezeiescul Ilie, care pășea în fața

mea uluitor de repede și fără niciun efort. Și când am privit în urma mea și în jos m-am înspăimântat duhovnicește: nu existau niciun fel de trepte în spatele meu, nu exista nici turn, nu se mai vedea nimic din lumea noastră, ci doar o mare de lumină dumnezeiască. Și atunci mi-am dat seama că în visul meu eu trăiam o vedere extatică.

Și, imediat, am vrut să îi spun ce se petrece, ca și când el nu ar fi știut ce se petrece, atâta timp cât el mă introdusese în slava lui Dumnezeu. Dar când mi-am întors privirea spre el, nu l-am mai văzut. Și atunci am fost străbătut de gândul amețitor că o să mă prăbușesc de la acea imensă înălțime...și astfel m-am trezit. Dar nu m-am trezit înspăimântat, ci vesel duhovnicește, în pace, cu multă bucurie, pentru că acest vis, alături de altele la fel de duhovnicești și de minunile care s-au petrecut și se petrec în continuu de la adormirea sa, m-au încredințat iar și iar de sălășluirea lui cu Sfinții lui Dumnezeu, în Împărăția Sa.

Dar mai ales toate aceste încredințări ale lui în viața mea sunt semnul delicateții sale duhovnicești, al atenției sale față de fiul său duhovnicesc, pentru ca eu să nu am nicio teamă, nicio îndoială, nicio reținere în a vorbi despre sfințenia lui, despre mântuirea sa, despre icoana dumnezeiască a vieții sale.

Și, cu harul lui Dumnezeu, nu am îndoieli și nici rețineri în a vorbi despre Părintele meu duhovnicesc, ci mă bucur să vorbesc continuu despre istovitoarea sa viață și experiență, despre cum el a muncit pe brânci pentru a se construi interior, adică pentru a se îndumnezei.

Căci oamenii, adesea, cred că trebuie să facă copii, să zidească case, să ajungă în funcții de conducere, să facă lucruri extraordinare pentru ca să se

împlinească interior. Însă el, luminat de Dumnezeu, a înțeles că cel mai important lucru în viață e să îți construiești turnul interior, cel care intră în slava lui Dumnezeu, și pe ale cărui trepte duhovnicești trebuie să calci la nesfârșit.

Tocmai din acest motiv, privită din afară, viața sa ea este una modestă: o familie, o casă, un serviciu și ani întregi de persecuție politică, dar nu din motive politice, ci religioase. Însă, când îl privim interior pe acest Sfânt al lui Dumnezeu, el este un colos de sfințenie și de teologie, de teologie mistică, adică de teologie trăită, experimentată în asceza sa eroică de zi cu zi. Iar opera sa teologico-mistică e unică și luminătoare pentru viața lui și pentru viețile altor mari Sfinți isihaști ai lui Dumnezeu, pentru că el ne-a vorbit din interior despre cum au loc vederile extatice, despre cum te simți înainte, în și după ele, ce înseamnă să stai zile întregi în slava lui Dumnezeu și, la modul practic, ne-a învățat ce e îndumnezeirea omului.

Căci dacă toată lumea vorbește despre „extaze", despre „nepătimire" și „îndumnezeire", dar nimeni nu știe ce sunt ele la propriu, ajungem să credem că ele sunt „metafore teologice". Însă ele sunt realități ontologice! Pentru că extazele sau vederile mistice, nepătimirea și îndumnezeirea sunt trăite de oameni concreți, de Sfinții lui Dumnezeu, adică de cei care își construiesc turnul în ei înșiși și nu în afara lor.

Și am început predica mea din acest an, de la pomenirea sa de 12 ani, cu vedenia din visul meu, pentru că mi-am adus aminte de o vedenie a lui în care a văzut urcări în spirală în slava lui Dumnezeu. Și-a amintit și soția mea despre ele, pentru că i-a

vorbit și ei despre spiralele duhovnicești pe care le-a văzut extatic.

Însă Sfântul Sfințit Mucenic Dionisios Areopagitul, în sec. I d. Hr., a vorbit primul despre urcările mistice în spirală. Căci, spre exemplu, atunci când a vorbit despre Serafimi, Marele Dionisios a spus că numele lor desemnează „mișcarea neîncetată și nesfârșită a lor în jurul celor dumnezeiești și căldura și iuțimea și mai mult decât fierbintea și pururea lor mișcare apropiată și neobosită și neclintită de Dumnezeu. [Și această mișcare duhovnicească n.n.] e o mișcare care face prin lucrarea ei înălțătoare și lucrătoare asemenea lor pe cele mai jos de ele, ca una care le înfierbântă și le înflăcărează spre o căldură asemănătoare”[6].

Pentru că mișcarea Serafimilor în jurul slavei lui Dumnezeu înseamnă o mișcare iluminatoare pentru treptele ierarhice îngerești de sub ei. Iar toate Puterile cerești se mișcă neîncetat în jurul lui Dumnezeu, ele fiind pline de slava lui Dumnezeu[7].

De aceea, când Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu a văzut, în mod extatic, urcări în spirală, el a văzut, de fapt, Puteri cerești manifestându-se în mod firesc înaintea lui Dumnezeu. Pentru că ele trăiesc o viață extatică, o viață de continuă vedere dumnezeiască și de continuă mișcare plină de iubire în jurul lui Dumnezeu, a Creatorului întregii existențe. Iar eu, când am văzut, în vedenia visului, o urcare în spirală spre cer, am văzut viața ortodoxă

---

[6] Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete și Scoliile Sfântului Maxim Mărturisitorul*, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, ed. îngrijită de Constanța Costea, Ed. Paideia, București, 1996, p. 23.

[7] Idem, p. 24.

în mișcarea ei spre cer, ajutată de Îngerii și de Sfinții lui Dumnezeu. Pentru că, dacă vrem Împărăția lui Dumnezeu, la ea urcăm numai pe scara interioară a ascezei, a luminării dumnezeiești și a îndumnezeirii și nu în alt fel.

Iar în vedenia mea din vis, privirea înapoi a fost amețitoare. Pentru că nu se mai vedeau treptele prime, nu se mai vedea lunga scară pe care o parcursesem împreună cu Dumnezeiescul Ilie ca înaintemergător al meu, ci numai câteva trepte recente pe care le trecusem. Era o scară suspendată...în slava lui Dumnezeu.

Căci era, de fapt, viața noastră cu Dumnezeu, pe care El ne ajută să o trăim, iar, când privim în urmă, ni se pare foarte grea sau imposibil de retrăit în unele pasaje ale ei. Pentru că, în mod evident, noi am fost ajutați în mod dumnezeiește, de către El, ca să biruim tot felul de ispite, de necazuri, de boli, de dezamăgiri. Și dacă le-am trecut, dacă am pășit mai departe de ele, acest lucru e unul minunat, pentru că Dumnezeu a fost întărirea și scăparea noastră.

Și aceasta e diferența marcantă dintre oamenii credincioși și cei necredincioși! Că oamenii credincioși cunosc în mod pragmatic faptul că Dumnezeu i-a ajutat, dar și cum i-a ajutat. Pentru că Dumnezeu ajută pe tot omul și întreaga Lui creație. Dar omul credincios, care se roagă Lui pentru toate și așteaptă de la El toate, acela trăiește în mod conștient și preabucuros ajutorul lui Dumnezeu în viața lui. El se bucură în mod negrăit, se veselește, se umple de mult entuziasm și de multă curăție dumnezeiască și de multă simplitate duhovnicească, pentru că simte din plin revelarea lui Dumnezeu în viața lui.

Însă, când ajungi să trăiești în slava lui Dumnezeu zile în șir ca Sfântul pomenit azi, ca Sfântul Ilie

văzătorul de Dumnezeu, atunci teologia nu mai stă în cărți, ci în tine însuți, pentru că te umpli în mod faptic de toate realitățile mistice despre care dă mărturie teologia scrisă în cărțile Tradiției Dumnezeiești a Bisericii. Iar el se bucura nespus când îi citea pe Sfinții Părinți, când le citea confesiunile lor mistice și când recunoștea în ei propriile lui experiențe ale sfințeniei. Fiindcă se simțea copărtaș la experiența lor și intim cu ei, ca unul care a trăit încă de aici în Împărăția lui Dumnezeu. Căci Împărăția lui Dumnezeu a coborât în el și el a intrat în ea, și nu a fost doar o realitate eshatologică, așa cum este ea pentru mulți dintre noi.

Și, cu toate trăirile sale mistice unice, cu toată teologia pe care Dumnezeu Însuși i-a revelat-o, când îi aduceam o altă culegere de vieți de Sfinți sau când îi vorbeam, din notele mele de lectură, despre alți și alți Sfinți pe care eu îi cunoscusem în mod livresc, Dumnezeiescul Ilie se cutremura când avea de-a face cu o viață de Sfânt foarte ascetică sau cu un Sfânt mult chinuit de persecutori. Și îmi spunea iar și iar: „Eu sunt prea mic pe lângă suferințele acestor oameni ai lui Dumnezeu! Chinurile și nevoințele lor sunt copleșitoare, atât de copleșitoare încât par ireale”.

Însă suferințele și durerile Sfinților nu sunt niciodată ireale! Ba, dimpotrivă, mărturiile din Viețile lor sunt cele despre care s-a aflat și care s-au păstrat până la noi. Adică: câteva lucruri. Dar durerile, ispitele, necazurile, minunile din viețile lor sunt cu mult mai multe. Și dacă ne raportăm la viețile lor în acest fel, considerându-le doar o părticică din viața lor și din sfințenia lor, atunci ne raportăm la ei cu evlavia care se cuvine Sfinților lui Dumnezeu. Pentru că viețile lor nu sunt ca viețile

noastre. Viețile lor sunt mari și dumnezeiești, preaminunate și pline de cuviință dumnezeiască.

Înainte de adormirea sa cea plină de sfințenie, l-am rugat de mai multe ori pe Dumnezeiescul Ilie să se roage pentru noi și să ne încredințeze despre el. Despre unde este. Știam deja, de la el, marea vedenie pe care o avusese cu câțiva înainte de adormire, când Dumnezeu i-a arătat locul lui și al soției sale în Împărăția lui Dumnezeu. Și, cu toate acestea, eu l-am rugat, l-a rugat și soția mea, ca să se roage pentru noi și să ne vestească despre sine. Iar el, cu jumătate de gură, ne-a făgăduit că se va ruga pentru noi și ne va întări în toată viața și lucrarea noastră, dacă Dumnezeu îl va găsi vrednic de Împărăția Sa.

Acum, după 12 ani de la adormirea sa, pot mărturisi cu mâna pe inimă că el s-a ținut de cuvânt, numai eu nu m-am ținut întru totul de cuvânt față de el. Și nu îmi caut nicio scuză pentru încălcările făgăduințelor mele față de el. Dar, în același timp, știu că el înțelege și vede tot contextul vieții mele, tot contextul lumii noastre și nu m-a mustrat niciodată pentru neputințele mele interioare.

Iar prin asta, zi de zi, el mă povățuiește ca și în anii uceniciei mele. Pentru că moartea nu distruge nimic, moartea nu distruge relația, pentru că noi suntem ai Vieții și trăim în slava cea veșnică a Ei.

Da, cuvintele nu îmi ajung pentru ca să vorbesc despre persoana lui, despre faptele lui, despre sfințenia lui, despre minunile lui! Dar numai prin cuvinte pot să îl evoc și să îl fac prezent celor care nu îl cunosc. Prin cuvinte, chemarea lui înseamnă rugăciune către el, și cuvintele sunt mâncarea duhovnicească a sufletului nostru, pentru că ele sunt purtătoare de har.

Noi ne vom ruga mereu pentru el, îl vom pomeni liturgic, dar ne vom ruga și lui. Pentru că el, Părintele nostru, e întotdeauna cu noi. Dacă doriți, puteți să faceți și dumneavoastră același lucru: să îl pomeniți liturgic, cu Parastas și la Dumnezeiasca Liturghie, dar și să vă rugați lui ca unui mare Sfânt al românilor. Pentru că el este cel mai mare Sfânt român isihast al secolului al 20-lea, căci este unul dintr-un neam care s-a ridicat la vederea continuă a slavei lui Dumnezeu, experiență despre care ne-a vorbit Sfântul Ierarh Isaac Sirul.

Iar acum, în finalul predicii de față, vreau să vă vorbesc despre un lucru foarte important din punctul meu de vedere: despre surâsul lui duhovnicesc. Am văzut mii și sute de mii de oameni în viața mea, ca oricare dintre dumneavoastră, dar n-am găsit niciun alt zâmbet care să îmi vorbească despre Dumnezeu. Căci în momentele în care îmi dezvăluia vedenii și înțelegeri dumnezeiești copleșitoare, în unele momente, apărea pe buzele și pe chipul lui un surâs...aidoma unei raze de soare care trece printr-un bob de rouă. Iar surâsul acela era revederea, în mintea sa, a vedeniilor avute, adică consecința reamintirii revelațiilor dumnezeiești. De aceea am spus că surâsul lui e duhovnicesc, e teologic și el mi-a revelat cunoașterea lui profundă de Dumnezeu, pentru că era un surâs...din veșnicie.

Așadar, nu e un mare efort să stai de vorbă cu cineva, să evoci viața cuiva, să faci lucruri bune pentru cineva, ci marele efort este efortul sfințeniei. Iar efortul curățirii de patimi, al iluminării și al îndumnezeirii este împlinirea reală a omului, pentru că omul este mai întâi de toate vertical. Da, omul are nevoie și de hrană și de somn și de tot ceea ce înseamnă viața de aici, de orizontalitatea vieții de

aici. Însă, dacă apăsăm prea mult pe pedala orizontalității vieții noastre, nu vom mai fi niciodată verticali. Iar noi avem nevoie de viața cu Dumnezeu mai mult decât de aer, pentru că ea e viața care ne mântuie pe noi.

Dumnezeiescule Ilie, pacea noastră, întărește-ne în tot lucrul cel bun și bucură-ne cu bucurie negrăită prin rugăciunile tale cele bineplăcute către Domnul! Și alături de Preacurata Stăpână, de toți Îngerii și Sfinții Lui, fii cu noi în toate zilele vieții noastre, în clipa morții noastre, la Judecata particulară și la cea de obște, ca să ne mântuim și noi, păcătoșii! Amin.

Predica la 13 ani de la adormirea sa (4 mai 2018)

Iubiții mei,

în Sfinții lui Dumnezeu vedem, la modul cel mai profund, împlinirea cuvintelor Lui. Vedem cum ei întrupează cuvintele lui Dumnezeu. Și anul acesta, când a început să se nască în mine predica de azi, am înțeles că următorul pasaj evanghelic s-a împlinit în mod deplin în viața Sfântului Ilie, Părintele nostru: „Dacă voi aveți să rămâneți în cuvântul Meu [Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ Ἐμῷ], [atunci] sunteți cu adevărat ucenicii Mei [ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ]; și veți cunoaște adevărul [καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν] și adevărul vă va face pe voi liberi [καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς]” [In. 8, 31-32, BYZ].

Căci Sfântul Ilie a crezut cuvintelor Lui și a rămas întru ele, făcând din toate, în adâncul său, un singur cuvânt: cuvântul lui Dumnezeu. Pentru că s-a nevoit să împlinească toate cuvintele Lui și să se unifice interior prin ele, făcându-se prin suferință și rugăciune o unitate interioară, o singură dăruire lui Dumnezeu. Și de aceea a ajuns ucenicul Lui, care a cunoscut adevărul Său. Care a cunoscut adevărul Său în mod extatic, pentru că Dumnezeu a binevoit întru el și i-a arătat lui cele de taină ale Sale.

De aceea, adevărul care l-a făcut liber pe Sfântul Ilie, pe Părintele nostru duhovnicesc, a fost consecința urmării lui Hristos, a Domnului nostru. Pentru că el a urmat Domnului, a urmat Luminii acestei lumi și a primit în el, de la Domnul, „lumina

vieții [τὸ φῶς τῆς ζωῆς]" [In. 8, 12, BYZ] celei duhovnicești, slava Sa cea necreată și veșnică. Și pentru că s-a umplut de multiple vederi dumnezeiești, făcându-se locaș rațional și preacurat al Său, tocmai de aceea s-a umplut de teologia lui Dumnezeu și de multă libertate duhovnicească.

Libertate dumnezeiască pe care noi, cei care l-am cunoscut, am trăit-o din plin lângă el. Pentru că, datorită ei, simțeam să îl întrebăm diverse lucruri tainice, grele, ale teologiei, dar și amănunte din viața sa mistică, din experiența sa duhovnicească, și știam că el ne va răspunde la ele. Și au fost foarte rare cazurile când nu a vrut să ne vorbească despre vreun amănunt din viața lui!

Nu a vrut să ne vorbească cu niciun chip, spre exemplu, despre cum a fost chinuit el în închisorile pe unde a trecut...Motivul? Citise diverse cărți ale celor traumatizați ca și el, văzuse interviuri ale lor, și îl dezamăgise faptul că toți se lamentau pe tema chinurilor suferite, dar niciunul nu vorbea despre rezultatele pozitive ale suferinței. Și de aceea, în fața noastră, a ucenicilor săi, el nu a vrut să ne vorbească despre cum a fost torturat fizic și psihic în închisorile comuniste, ci numai despre rezultatul dumnezeiesc al suferințelor trăite acolo, adică despre vederile sale cele dumnezeiești. Pentru că socotea că suferințele trăite de el au fost infime pe lângă marile descoperiri ale lui Dumnezeu dăruite lui în timpul detenției.

Însă eu cred că suferințele lui au fost tot atât de mari și de multe ca și vederile sale extatice. Și că e o mare smerenie și o înaltă lecție de demnitate să nu dai detalii despre torționarii tăi și despre greutățile tale, cu care el ar fi putut umple câteva cărți. Dar – a avut dreptate Sfântul Ilie! – suferințe-

le, oricât de multe și mari ar fi, nu spun nimic despre tine, dacă nu le-ai biruit în tine până la capăt și dacă, în mijlocul lor, nu ai devenit un trandafir preafrumos al lui Dumnezeu. Pentru că suferințele te pot face o fiară, un neom, ca și cei care te chinuie. Suferințele te pot înrăi foarte mult.

Dar dacă le pătimești duhovnicește, dacă nu ești înfrânt de ele în inima ta, ci, dimpotrivă, tu te sfințești într-un mediu aparent cu totul impropriu sfințeniei, asta înseamnă să fii liber în slava lui Dumnezeu și să ai în tine lumina vieții celei sfinte. Căci el a ieșit din închisoare, în 1964, ca cel mai mare isihast român al secolului al 20-lea, pentru că acolo, în închisoare, a trăit luni întregi în slava lui Dumnezeu, adică în starea de îndumnezeire la care ne cheamă pe toți Dumnezeul mântuirii noastre. Și asta numai prin rugăciunea continuă a minții rostită în inimă, prin rugăciunea lui Iisus, prin care s-a făcut împreună-rugător cu Sfinții și cu Îngerii lui Dumnezeu în Împărăția Lui.

De aceea, sfânta lui viață ne arată că se poate trăi oriunde o viață sfântă. Și că oricât de mulți ar sta împotriva noastră și oricât de multe ispite și necazuri și dureri am avea noi, dacă am îndrăzni cu totul în relația cu Dumnezeu, El ne-ar întări să le biruim pe toate în noi înșine și să ne sfințim întru El.

Și am simțit de foarte multe ori acest curaj duhovnicesc unic al Sfântului Ilie și tăria luptei sale cu demonii. Era ca un uragan luminos când se lupta cu demonii în rugăciune și ca un soare adumbritor când îți liniștea patimile tale. Era de ajuns, spre finalul vieții sale, să se roage puțin în el însuși ca să simți cum te inunda și pe tine slava lui Dumnezeu, care ieșea din el și care era personalizată cu trăirile

lui cele mai profunde. Pentru că, adesea, vorbea cu mine prin rugăciune, prin rugăciunea pentru mine și pentru luminarea mea, în care simțeam starea lui interioară, adâncul ființei sale duhovnicești. Și prin puțina rugăciune prin care îmi vorbea în inima mea, el scurta minute întregi de conversație, trecând la lucruri pe care le socotea mai importante.

Și așa și era! El știa întotdeauna să vorbească cu mine în mod abrupt, urcând munți de înțelegeri în câteva minute și descoperindu-mi taine și vederi dumnezeiești din viața lui, pe care eu le citisem numai în Viețile Sfinților. Căci, cel mai adesea, discuțiile noastre erau despre ceea ce el trăise în Împărăția lui Dumnezeu, despre ceea ce Dumnezeu îi descoperise lui și despre noi și noi înțelegeri pe care le primea de la Dumnezeu despre acele vederi mistice sau despre altele, ale altor Sfinți. Pentru că experiențele îndumnezeitoare ale lui și ale tuturor Sfinților erau o discuție comună pentru noi și amândoi le trăiam și vorbeam despre ele cu evlavie, pentru că știam că toate acestea fac parte din Tradiția Bisericii. Din comuna experiență sfântă a Tradiției Bisericii, prin care toți cei care se îndumnezeiesc se verifică continuu și se identifică continuu cu experiențele Sfinților de dinaintea lor.

Tocmai de aceea eu găseam și găsesc că e necesar să le scriu și să vorbesc despre ele, despre experiențele îndumnezeitoare ale Sfinților lui Dumnezeu, pentru că ele sunt absolut necesare celor care merg pe calea sfințeniei. Căci ei trebuie să știe și vedeniile și minunile și ispitele și necazurile căii lui Dumnezeu, prin care s-au sfințit și se sfințesc toți Sfinții Lui.

Mă simțeam foarte liber lângă Dumnezeiescul Ilie. Foarte liber interior și fiind plin de sentimentul

că pot zbura pe urmele lui. Pentru că nu trebuia să îi spun cine sunt și ce fac, atâta timp cât el cunoștea în mod duhovnicesc aceste lucruri. Nu mă puteam ascunde de ochii lui și nici nu puteam să îmbrac haina fadă a manierismului. Și cu toate că el cunoștea imaturitatea, patimile, stângăciile mele, viața mea ca în palmă, nu s-a cramponat mai niciodată de cine eram eu, cel care stăteam în fața lui, ci el mă privea din perspectiva potențelor mele. El mă privea deja ca pe un stejar al teologiei, ca pe un munte de duhovnicie, așa cum era el, deși eu eram la statutul de ghindă. Pentru că el vedea deja ceea ce eu trebuie să fiu sau mă privea de la înălțimea totalelor actualizări ale potențelor mele, și nu stând față în față...cu adolescentul și tânărul care eram. Și această perspectivă totalizatoare, această vedere a mea dinspre viitorul desăvârșit spre prezent era libertatea totală pe care o trăiam lângă el. Fapt pentru care mă rugam, scriam, citeam, experimentam diverse lucruri, vorbeam împreună despre ele...și întotdeauna el îmi sublinia latura pozitivă a noilor mele acumulări de date și de experiențe.

Iar acest lucru m-a învățat și pe mine să nu mă mai pierd în detalii, să caut ce e important în oameni și în cărți și, întotdeauna, să văd latura pozitivă, frumoasă a lucrurilor, pentru că ea ne înalță la Dumnezeu și ne umple de pace.

La începutul uceniciei mele îmi părea rău că nu vrea să dea detalii despre suferințele sale din închisoare, în comparație cu toate datele pe care le primeam despre viața sa mistică. Dar mai apoi mi-am dat seama că viața sa era un continuum interior și că pentru el erau puțin importante datele exterioare ale vieții sale, unde a fost și ce a trăit, pentru că toate le-a trăit în lăuntrul său. Iar acum am ajuns

și eu să trăiesc această interiorizare continuă a sa și să fiu atent la ce se revarsă din mine spre în afară și nu invers, trecând în fundal detaliile de tot felul. Pentru că în viața mistică, Dumnezeu și revărsările Lui de har în noi sunt toată viața noastră.

Și de aceea, acum, cel mai important dar istoric al Sfântului Ilie pentru noi, pentru Biserica lui Dumnezeu, e darul revelațiilor sale celor sfinte, primite de el de la Dumnezeul mântuirii noastre. Pe când darul veșniciei sale este rugăciunea sa pentru noi, întru care gândim la cele ale mântuirii noastre.

Căci atunci când a ajuns cu totul orb și n-a mai văzut lumina soarelui și fețele oamenilor, îmi mărturisea că orbirea fizică l-a ajutat foarte mult în intensificarea vieții sale duhovnicești. Pentru că orbirea, aidoma zidurilor închisorii, l-a făcut să se adâncească în rugăciunea în slava lui Dumnezeu și să primească din nou vederi preasfinte de la Dumnezeu. Și în acea perioadă ultimă a vieții sale a avut cutremurătoarea vedenie a Înfricoșătoarei Judecăți a lui Dumnezeu, în care i s-au vestit cele despre sine, despre soția și fiica lui. Și s-a bucurat mult de faptul că Dumnezeu l-a umplut din nou de slava Lui din destul și de vederi dumnezeiești și, în această stare dumnezeiască, a adormit întru Domnul.

De aceea, rugăciunile noastre pentru el și pomenirile noastre liturgice pe care i le facem se împletesc mereu cu rugăciunile noastre către el. Pentru că, fiind un Sfânt necanonizat, el are nevoie de rugăciunile și Parastasele noastre, dar, pe de altă parte, fiind încredințați de sfințenia lui, nu putem să nu ne rugăm lui decât ca Sfântului lui Dumnezeu.

Și trecerea de la ucenicia față de el la cinstirea lui ca Sfânt a fost o trecere lină, continuă, luminată de Dumnezeu, pentru că încredințarea asupra sfin-

țeniei sale am primit-o pe când el era cu noi, pe pământ. Pentru că el era plin de harisme și de vederi dumnezeiești, plin de teologie și de discernământ duhovnicesc, iar minunile pe care el le făcea cu noi și cu alții erau lucruri cotidiene, de care nu ne mai puteam mira, ci le luam ca atare, ca pe daruri de la Dumnezeu primite prin intermediul său. Cu atât mai mult acum nu ne putem mira de luminările și ajutorul și minunile pe care el le face în viața noastră. Pentru că minunile sunt lucrurile firești ale Sfinților Împărăției Sale.

Iar prezența lor în viața noastră, a Sfinților lui Dumnezeu, e întotdeauna benefică, e întotdeauna spre folosul și spre mântuirea noastră. Pentru că orice Sfânt al Lui ne conduce spre Dumnezeu, spre Dumnezeul mântuirii noastre, pentru că toți Îi slujesc Lui pentru toți vecii. Iar între Sfinții Lui nu există concurență neloială, nu există invidie, ci Sfinții, dimpreună cu Îngerii Lui, slujesc cu toții Dumnezeului nostru treimic. Pentru că ei ne vor pe toți acolo unde sunt ei. Ei ne vor pe toți moștenitori ai Împărăției Sale, adică fii duhovnicești ai lui Dumnezeu.

De aceea, iubiții mei, datoria mea de ucenic și de fiu duhovnicesc al Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu e să mărturisesc adevărul despre cum Dumnezeu l-a împodobit pe el cu veșmântul de nuntă al Împărăției Sale celei veșnice! Căci numai spunând adevărul despre minunile lui Dumnezeu ne simțim liberi întru El și, fiind liberi, Îi urmăm Celui care este Lumina ipostatică/ personală a întregii lumi. Pentru că trebuie să trăim în lumina Lui, în lumina învierii Sale celei de a treia zi și ca fii ai Luminii, pentru ca să moștenim Împărăția cea veșnică a lui Dumnezeu.

Hristos a înviat!

Dumnezeul mântuirii noastre, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, să ne bucure pe noi, pe toți, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, ale Stăpânei noastre, și pentru ale Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu, pomenit astăzi, și pentru ale tuturor Sfinților și Îngerilor Lui, că binecuvântat este în vecii vecilor. Amin!

Predica la 14 ani de la adormirea sa
(4 mai 2019)

Iubiții mei,

Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu a fost și este un Sfânt Părinte al Bisericii Ortodoxe Române încă necunoscut. Ale cărui Sfinte Moaște se odihnesc în mormântul său din cimitirul din Turnu Măgurele, orașul în care a trăit și a adormit plin de cuviosie. Pentru că el s-a acoperit din timpul vieții sale în smerenie, așa după cum a mărturisit într-un poem din 1977, pe care eu l-am pus ca motou al operei sale:

„Tot ce-am iubit a fost o taină,
am ars de viu, necunoscut,
și vrând, nevrând, purtat-am haină,
[haină] de trup, idee și cuvânt”[8].

Pentru că taina vieții sale a fost viața cu Dumnezeu, viața isihastă. În care el L-a iubit pe Dumnezeu în rugăciunea neîncetată a inimii sale. Și, rugându-se continuu, a ars de viu în iubirea lui pentru Dumnezeu, fiind necunoscut de către oameni. Dar, fiind conștient de valoarea dumnezeiască

[8] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*, vol. 1, Teologie pentru azi, București, 2010, p. 2.

a experiențelor sale mistice, el și-a pus viața în haina cuvintelor, pentru ca să ne hrănească pe noi duhovnicește.

Însă cele 10 volume ale operei sale, pe care eu le-am editat, sunt doar o mică parte din experiența, din gândirea și din faptele sale cele minunate, cele dumnezeiești, lăsate posterității. Pentru că el a scris doar despre anumite lucruri din experiențele sale mistice, n-a vrut să scrie și nici să vorbească despre chinurile din închisorile comuniste pe unde a pătimit, n-a scris despre modurile sale de nevoință, dar mi-a vorbit despre ele, n-a scris decât tangențial despre cărțile pe care le-a citit și despre impresionanta sa experiență de viață, nu a scris o biografie a vieții sale, iar mai multe scrieri ale sale s-au pierdut.

De aceea, Sfântul Ilie, Părintele nostru, rămâne o taină și în dezvăluirea sa față de noi, pentru că a tăinuit foarte multe lucruri despre sine. Până când eu l-am cunoscut, el nu a vorbit mai deloc despre cine este, ce a trăit și ce a scris în viața sa. Căci nu avea în jurul său oameni care să îi înțeleagă experiențele mistice și să le valorizeze la justa lor valoare. Însă, când Dumnezeu i-a descoperit faptul că în mine își poate revărsa întreaga lui experiență și bucurie, atunci Sfântul Ilie a trăit o mare împlinire duhovnicească și teologică, pe care mi-a mărturisit-o cu seninătate, pentru că eram răspunsul la rugăciunile sale de zeci de ani.

Toată viața sa așteptase un fiu duhovnicesc, un om cu care să poată vorbi ca și cu conștiința sa. Și când Dumnezeu i-a dezvăluit că eu sunt acel om, Sfântul Ilie a fost copleșitor prin sinceritatea și prin iubirea și prin smerenia cu care mi s-a confesat. Pentru că mi s-a confesat fără rest, nu ca unui ucenic, ci ca unui Duhovnic.

Iar confesiunile sale cele dumnezeiești pe mine m-au coborât într-o smerenie și într-o umilință zdrobitoare, pentru că eram cu totul nevrednic de o asemenea împlinire dumnezeiască. Pentru că atunci am înțeles că măreția dumnezeiască a unui om este plină de smerenie și că nu poți cădea niciodată din iubire și din smerenie, pentru că ele sunt adânc înrădăcinate în slava lui Dumnezeu.

Însă, cum mă valoriza el, nu mă valorizase nimeni. Pentru că el vedea în mine lucruri care, pe atunci, erau doar virtuale. Tocmai de aceea vorbea cu mine de parcă aș fi fost unul de-o vârstă și de-o experiență cu el, știind că am nevoie de ele. Și a avut dreptate întru totul! Pentru că toate lucrurile pe care mi le-a subliniat și despre care m-a atenționat, s-au împlinit și se împlinesc zilnic în viața mea.

Era plin de vederi dumnezeiești ca cei mai mari Sfinți ai Bisericii. Avea darul vederii înainte. Ne profețea, din senin, despre lucruri ale viitorului. Era făcător de minuni, făcând minuni în mod tainic, despre care îți dădeai seama mult mai târziu. Îți vedea sufletul, știa ce să-ți spună, știa să te uimească tot timpul. Și, în fiecare clipă, slava lui Dumnezeu, care se odihnea în el din belșug, se revărsa în mine și mă umplea de veselie multă și de pace dumnezeiască. Adică tot atâtea daruri și experiențe dumnezeiești despre care nu trebuia să îți mai vorbească, pentru că ele te inundau la propriu.

Și, cu toate acestea, cu toate marile sale daruri dumnezeiești, am înțeles în timp de ce m-a trimis Dumnezeu la el cu câțiva ani înainte de adormirea sa. Pentru că avea nevoie de cunoașterea teologică pe care o aveam eu, de precizările dogmatice, scripturale, liturgice, istorice, aghiologice pe care eu

i le-am furnizat, de o experiență duhovnicească și literară care să îi calce pe urme.

Căci el, ca mirean, avea o înțelegere simplistă despre ce presupun studiile teologice. Nu știa că noi, în școlile teologice, învățăm atât de multe lucruri despre teologia și viața Bisericii și că biblioteca teologică a Bisericii e atât de imensă și de diversă. De aceea, pe măsură ce îi aduceam cărți, date teologice diverse, pe măsură ce îi dădeam detalii despre diverse dogme, erezii, înțelegeri înguste ale teologiei și aveam dispute aprinse pe tema lor, a înțeles și el, cât și eu, de ce ne-am întâlnit. Pentru că eu am primit lucruri imense de la el, pe care nu le-am învățat de la nimeni altul, iar el, de la mine, a primit confirmări și încredințări patristice mult mai diverse decât putuse el să afle în întreaga sa viață.

A înțeles că există mulți Sfinți Părinți care au avut experiențe mistice ca și el: lucru care l-a bucurat foarte mult și l-a încredințat cu totul de sfințenia vederilor sale mistice, a înțeles că învățăturile teologice trebuie formulate cu multă rigoare și în descendență cu gândirea Sfinților de mai înainte și că multe dintre rătăcirile teologice ale momentului au fost deja dezbătute și anatematizate de Biserică de-a lungul timpului.

Plusul de informare și de rigoare teologică l-a primit din partea mea și mi-a mulțumit adesea pentru el. Însă eu cât de mult trebuie să îi mulțumesc pentru unicitatea experienței sale mistice, pentru grandoarea sfântă a persoanei sale și pentru condescendența cu care m-a îmbrățișat și mă îmbrățișează din Împărăția lui Dumnezeu?

De aceea, dacă suntem cinstiți cu noi înșine, admitem pe deplin faptul că niciodată nu vom putea fi vrednici de Sfinții lui Dumnezeu. Prietenia și iubi-

rea lor față de noi este pentru ridicarea noastră la o viață duhovnicească mereu aprinsă, mereu vie, mereu plină de iubire dumnezeiască. Căci Sfinții coboară spre noi pentru a ne ridica la viața cu Dumnezeu, după exemplul fundamental al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care a coborât la noi, pentru ca să ne ridice la comuniunea veșnică cu Dumnezeul nostru treimic.

Sfântul Ilie a adormit în Miercurea Luminată și a fost îngropat în Vinerea Luminată. Anul acesta, pomenirea sa căzând sâmbăta, ar fi a doua zi după Înmormântarea sa. Și îmi aduc aminte starea pascală pe care am trăit-o la Înmormântarea sa, dar și a doua, a treia zi...după îngroparea sa.

Înainte să moară, mă gândeam că voi fi trist, că mă voi simți părăsit, că îmi va fi foarte greu...Mă gândeam la starea mea și a soției mele după plecarea lui fizică dintre noi. Însă adormirea lui ne-a spus că ne-am făcut griji minore, pământești. Pentru că atât înainte, cât și după îngroparea sa, până azi, noi trăim pascal relația noastră cu Părintele nostru duhovnicesc. Căci el e viu și noi suntem vii, cu rugăciunile sale cele bine-primite de către Domnul.

Căci nu ne-a despărțit moartea! Moartea, cea călcată/ depășită/ desființată de Domnul prin învierea Sa din morți, nu ne mai stăpânește, pentru că viața Lui stăpânește în noi. Și viața Lui, adică slava Lui, e viața noastră duhovnicească, prin care noi trăim pascal, prin care noi trăim plini de bucurie și de veselie tainică, prin care noi ne înnoim duhovnicește în fiecare zi.

De aceea, iubiții mei, relația noastră cu Duhovnicii și cu Părinții noștri duhovnicești nu este o relație temporară, ci una veșnică! Pentru că noi

mereu învățăm de la ei, prin rugăciunile lor, și sfaturile lor sunt mereu vii în noi, prin iubirea noastră pentru ei. Pentru că atunci când înveți de la cineva cele duhovnicești și teologice, nu înveți pentru ca să pleci de la el, nu înveți pentru ca să-l vinzi peste un an sau doi, ci pentru ca să rămâi veșnic cu el. Recunoștința față de Duhovnicii și Părinții noștri duhovnicești răsare de la sine din iubirea pe care le-o purtăm. Căci iubirea e recunoscătoare. Iubirea mereu pomenește, ține în rugăciune pe cel iubit. Și cine iubește, nu uită. Pentru că cine iubește îi are vii, în inima lui, pe cei pe care îi iubește.

– Însă cum ajung oamenii să se iubească în mod duhovnicesc?

– Datorită sincerității abisale dintre ei! Așa după cum v-am mărturisit că a făcut față de mine Sfântul Ilie, pe care astăzi îl pomenim. Cine are nevoie de prieteni reali e profund sincer. Și cine răspunde marii sincerități cu toată sinceritatea lui, acela se umple de iubire sfântă.

Însă cine e pramatie, cine e om fără caracter, și crede că sinceritatea poate fi mimată și, prin mimarea ei, poți fura roadele duhovnicești și teologice ale unui om și apoi să pleci de la el cu nonșalanță, trăiește „împlinirea” lui Iudas, vânzătorul. Pentru că primește, prin trădarea iubirii și a prieteniei celei duhovnicești, spânzurarea spirituală, adică moartea sufletească.

Căci, atunci când trăiești pe lângă un om Sfânt, prietenia lui ar trebui să te umple de multă bucurie și curăție sfântă, de multă nevoință și iubire pentru Dumnezeu. De lucruri ultra-pozitive. Dar când pe tine prietenia Sfântului te umple de invidie și de ipocrizie, fapt pentru care nu mai știi cum să scapi de el și să fugi cu sacii înțelegerilor primite de la el,

atunci nu ai nimic de-a face cu viața cea plăcută lui Dumnezeu.

Așadar, iubiții mei, avem un rugător în cer pentru noi, care este dintre noi, din neamul nostru românesc, și care ne dorește tot binele! Și Sfântul Ilie văzătorul de Dumnezeu, alături de toți Sfinții români știuți și neștiuți de către noi, se roagă pentru luminarea și mântuirea noastră! Iar evlavia noastră față de ei este spre folosul nostru cel veșnic, pentru că ei ne ajută prin rugăciunile lor cele pline de iubire față de noi. Amin!

Predica la 15 ani de la adormirea sa (4 mai 2020)

Hristos a înviat!

Iubiții mei,

îl pomenim azi pe cel pe care Dumnezeu l-a încununat „în vecia [Sa] de minuni”[9], alături de toți Sfinții și Îngerii Lui. Pe cel care este lumină vie și duhovnicească pentru noi toți, un învățător nerătăcit al vieții teologice și duhovnicești, pentru că lumina lui Dumnezeu a locuit și locuiește întru el[10]. Îl pomenim pe cel care s-a urcat în cer prin vederile dumnezeiești pe care le-a primit de la Dumnezeu, pentru ca să rămână în cer pentru toți vecii odată cu adormirea lui cea cuvioasă. Căci, prin curăția sa cea plină de asceză, de nevoință dumnezeiască, Sfântul Ilie s-a făcut văzător de Dumnezeu, împlinindu-se în el cuvântul Domnului. Pentru că „fericiți [sunt] cei curați [cu] inima [μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ], că[ci] aceia vor vedea pe Dumnezeu [ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται]” [Mt. 5, 8, BYZ].

Însă cine poate spune mulțimea vedeniilor pe care el le-a avut? În cărțile sale sunt prezentate doar o parte din ele. Și înțelegerile sale cele dumnezeiești cine le poate cuprinde? Pentru că trebuie să fii

---

[9] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*, vol. 1, Teologie pentru azi, București, 2010, p. 249.

[10] Idem, p. 308.

foarte sporit duhovnicește ca să faci întrucâtva acest lucru.

Și, cu toată însingurarea pe care a trăit-o, datorată neînțelegerii experienței sale celei dumnezeiești, Sfântul Ilie s-a gândit constant la cum să dea mărturie pentru viitorime. Și-a pus textele la un loc, le-a pregătit pentru o eventuală publicare, deși nu știa cui are să le lase moștenire. Iar când le-am primit de la el spre sfârșitul vieții sale pământești, în urma uceniciei mele față de el, cărțile sale mi s-au deschis ca niște flori înțelegerii mele, pentru că toate discuțiile pe care le avusesem cu el mă pregătiseră pentru înțelegerea lor.

Nu am pretins și nici nu am așteptat de la el acest mare dar al primirii operei sale! Într-o zi am primit întreaga operă, fără să mă aștept la o asemenea imensă bucurie. Însă acum îmi dau seama că am primit-o, pentru că el văzuse mai înainte ce avea să se petreacă. Știa că o voi publica și că o voi explica și că o voi prețui ca pe un dar ceresc, ceea ce și este. Pentru că el vedea că sunt unit cu el duhovnicește prin iubire sfântă și că prețuiesc nespus de mult darurile lui Dumnezeu dăruite sieși.

Versurile 1898-1902 ale operei sale poetice: „Am mers în cer și am văzut/ vii izvorâri din nevăzut;/ lumină multă, forme pure/ din vremuri fără de-nceput!”[11], din veșnicie. Iar mărturiile sale despre vederile sale dumnezeiești sunt în limbajul curent al secolului al XX-lea. Deși pe unele le-a încifrat poetic, în textele sale explicative avem

---

[11] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*, vol. 2, Teologie pentru azi, București, 2010, p. 28.

multe detalii extatice pe care le găsim cu greu în Tradiția Bisericii. Și aceasta nu pentru că Sfinții lui Dumnezeu din trecut nu le-au trăit și ei, ci pentru că nu au vorbit despre extazele lor atât de explicit pe cât a vorbit Sfântul Ilie în secolul al XX-lea. Și pe unii dintre noi, paradoxal, tocmai acest lucru îi supără: multitudinea de detalii despre conținutul vederilor sale extatice, în loc să îi bucure și să îi smerească foarte mult. Pentru că aflăm, de fapt, din mărturia sa, că vederile extatice sunt foarte complexe, pentru că sunt un abis de vedere și de înțelegere, iar tot drumul sfințeniei e unul deplin conștient și paradoxal.

Sfântul Ilie îmi vorbea despre slava lui Dumnezeu, despre vederile dumnezeiești, despre Îngeri, demoni și Sfinți nu din cărți, ci din experiența lui de zi cu zi. Pentru că el era plin de slava lui Dumnezeu, așa după cum unele doamne își dau cu parfum și îmbată toate nasurile pe unde trec. Din Sfântul Ilie se revărsa slava lui Dumnezeu așa după cum dogorește soarele la amiază și nu trebuia să îți dea nicio explicație. Pentru că înțelegeai în mod practic ce e harul: e bucuria și veselia sfântă ce te inundau în preajma lui. Confesiunile sale mistice erau pline de detalii vizuale, trăite de el în slava lui Dumnezeu, dar în spatele fiecărei imagini este un adânc de taină. Pentru că un anumit lucru văzut de el în slava lui Dumnezeu, în mod extatic, nu are corespondență terestră, ci e o realitate din Împărăția lui Dumnezeu.

De aceea, oricând veți citi mărturiile sale extatice trebuie să aveți în minte acest lucru: că nu vorbește despre lucruri trupești, ci despre lucruri dumnezeiești. Nimic din cele descrise de el nu e de pe aici, de la noi, ci din Împărăția lui Dumnezeu! Pentru că orice vedenie dumnezeiască descrisă în

Scriptură și în cărțile Sfinților e o descriere a celor dumnezeiești, dăruită de Dumnezeu Sfinților Lui.

A văzut mulți Sfinți și Îngeri în vedeniile sale dumnezeiești, și în primul rând pe Domnul nostru Iisus Hristos și pe Născătoarea de Dumnezeu, dar a fost asuprit și de demoni la modul fizic. Luptele sale duhovnicești au fost duse în taina sufletului său, până când, fiind umplut de lumina dumnezeiască, a început să-i vadă în mod explicit pe cei care se luptau cu el, pe demoni, dar și pe Sfinții și Îngerii lui Dumnezeu, care îl întăreau pe el. Pentru că creșterea sa în sfințenie era o creștere în vederea lui Dumnezeu, în trăirea în Împărăția Lui, deși el era printre noi, pe pământ.

Căci, deși a trăit printre oameni, la vedere, viața lui a fost o taină aproape toată viața. Deși a fost închis în cele mai groaznice închisori ale României comuniste, el a ajuns la cele mai mari trepte ale îndumnezeirii chiar acolo, unde tinerii de frunte ai României erau trimiși ca să moară. Deși nu a fost teolog, nu a fost Preot, nu a fost ajutat de oameni duhovnicești de excepție, el a fost călăuzit de Dumnezeu pas cu pas, trecând peste toate cursele demonilor, pentru că L-a iubit numai pe El, pe Dumnezeul mântuirii noastre. Căci Dumnezeu îl întărește și îl ajută să sporească pe cel care se dăruie cu totul Lui, călăuzindu-l spre El în fiecare zi.

Cel care a adormit în Săptămâna Luminată, scrisese profetic într-o carte a sa: „Nu plângeți, ci bucurați-vă, căci a venit timpul să mă nasc în altă lume mai strălucitoare și mai bună, mai aproape de Dumnezeu!”[12]. Și ne-a făgăduit că se va ruga pentru

---

[12] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său*

noi și că ne va ajuta în toate cele ale vieții noastre. Și el s-a ținut și se ține de cuvânt! Pentru că el este prezent în viața noastră și ne întărește spre tot lucrul cel bun. Ne întărește din Împărăția lui Dumnezeu în care el se veselește neîncetat.

De aceea, iubiții mei, mă bucur că anul acesta, la pomenirea sa, am putut să public nu doar predica de față, ci și o carte întru pomenirea sa. O carte care cuprinde Acatistul său, scris de mine, și predicile pe care le-am scris la pomenirile sale de peste an. Și pe care le-am corectat și îmbunătățit.

Mă rog ca Dumnezeu să ni-l trimită și pe iconograful său! Adică pe acela sau pe aceea care îi va picta Sfânta sa Icoană, pentru ca să ne bucurăm de închinarea în fața sa. Pentru că nu Sfinții au nevoie de închinarea noastră, ci noi avem nevoie de ajutorul lor neîncetat în toate zilele vieții noastre. Însă Sfinții se bucură de cei care îi cinstesc și îi laudă în cântări duhovnicești, de cei care le citesc și le editează operele, de cei care le aprofundează scrierile și scriu despre ei cu evlavie, de cei care le pictează Sfintele Icoane și le închină Sfinte Biserici. Pentru că ei se bucură de oamenii care Îl iubesc pe Dumnezeu, și, totodată, îi iubesc și pe Îngerii și Sfinții Lui.

Sfinte Ilie, Părintele nostru, călăuzește-ne pe noi pe calea mântuirii prin sfintele tale rugăciuni! Ajută-ne să trecem zilnic peste toate cursele vrăjmașilor și să ne odihnim pururea în slava lui Dumnezeu! Pentru ca veșnic să ne bucurăm împreună cu tine și cu toți Sfinții și Îngerii lui Dumnezeu de

---

întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, vol. 3 (primul caiet manuscriptic), Teologie pentru azi, București, 2010, p. 177.

Dumnezeul mântuirii noastre, de Tatăl, de Fiul și de Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Cuprins

1. Pentru că nu are prieten un Episcop (3-5)
2. Acatistul Sfântului Ilie văzătorul de Dumnezeu († 4 mai) (6-30)
3. Predica la 6 ani de la adormirea sa (4 mai 2011) (31-35)
4. Predica la 7 ani de la adormirea sa (4 mai 2012) (36-40)
5. Predica la 8 ani de la adormirea sa (4 mai 2013) (41-47)
6. Predica la 9 ani de la adormirea sa (4 mai 2014) (48-54)
7. Predica la 10 ani de la adormirea sa (4 mai 2015) (55-60)
8. Predica la 11 ani de la adormirea sa (4 mai 2016) (61-71)
9. Predica la 12 ani de la adormirea sa (4 mai 2017) (72-80)
10. Predica la 13 ani de la adormirea sa (4 mai 2018) (81-88)
11. Predica la 14 ani de la adormirea sa (4 mai 2019) (89-95)
12. Predica la 15 ani de la adormirea sa (4 mai 2020) (96-101)

Biblioteca

Teologie pentru azi

1. *Acatistul Nunții* (35 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/acatistul-nuntii/

2. *Troparul, Condacul și Acatistul Fericitului Serafim Rose al Platinei* (20 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/troparulcondacul-si-acatistul-fericitului-serafim-rose-al-platinei/

3. *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului* (335 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-si-depersonalizarea-omului/

4. *Viața lui Adam și a Evei* (27 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/viata-lui-adam-si-a-evei/

5. *Teologia îndumnezeirii* (202 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/teologia-indumnezeirii/

6. *Twitter pentru azi (vol. 1)* (32 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/04/twitter-pentru-azi-vol-1-2009/

7. *Bucuria comuniunii (vol. 1)* (280 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/06/bucuria-comuniunii-vol-1/

8. *Pelerina Egeria și Cultul ortodox* (60 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/07/pelerina-egeria-si-cultul-ortodox/

9. *Biblia Satanică* (157 pagini), ca text auxiliar al cărții: *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*.
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/12/biblia-satanica-editie-exclusiv-online-ro/

10. *Traduceri patristice (vol. 1)* (73 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/

11. *Bucuria comuniunii (vol. 2)* (309 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/bucuria-comuniunii-vol-2/

12. *Fragmentarium (vol. 1)* (126 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/fragmentarium-vol-1/

13. *Nichita Stănescu. Fenomenul limbii poezești* (disertație de master) (155 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/nichita-stanescu-fenomenul-limbii-poezesti/

14. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 1)* (341 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/03/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-1/

15. *Bucuria comuniunii (vol. 3)* (248 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/07/bucuria-comuniunii-vol-3/

16. *Teologia vederii lui Dumnezeu* (252 pagini): introducere la teza doctorală:
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/teologia-vederii-lui-dumnezeu/

17. *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog* (teză doctorală) (287 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/vederea-lui-dumnezeu-in-teologia-sfantului-simeon-noul-teolog/

18. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 2)* (457 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/23/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-2/

19. *Bucuria comuniunii (vol. 4)* (449 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2009/12/12/bucuria-comuniunii-vol-4/

20. *Bucuria comuniunii (vol. 5)* (366 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/02/bucuria-comuniunii-vol-5/

21. *Fragmentarium (vol. 2)* (270 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/13/fragmentarium-vol-2/

22. *Cuvinte cu amândouă mâinile* (82 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/21/cuvinte-cu-amandoua-mainile-2010/

23. *Bucuria comuniunii (vol. 6)* (144 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/02/11/bucuria-comuniunii-vol-6/

24. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 1)* (377 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/

25. *Antim Ivireanul: avangarda literară a Paradisului. Viața și Opera (teză doctorală)* (561 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/10/antim-ivireanul-avangarda-literara-a-paradisului-viata-si-opera-2010/

26. *Aspecte dogmatice ale imnologiei ortodoxe. Săptămâna Patimilor și Săptămâna Luminată* (teză de licență) (212 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/23/saptamana-patimilor-si-saptamana-luminata-teza-de-licenta-2010/

27. *Bucuria comuniunii (vol. 7)* (315 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/01/bucuria-comuniunii-vol-7/

28. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 2)* (128 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/12/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-2/

29. *Bucuria comuniunii (vol. 8)* (382 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/29/bucuria-comuniunii-vol-8/

30. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 3)* (191 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-3/

31. *Epilog la lumea veche (I. 1)* (506 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/14/epilog-la-lumea-veche-i-1/

32. *Twitter pentru azi (vol. 2)* (35 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/25/twitter-pentru-azi-vol-2-2010/

33. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 4)* (388 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-4/

34. *Epilog la lumea veche (I. 2)* (378 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/04/epilog-la-lumea-veche-i-2/

35. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 5)* (175 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-5/

36. *Teologia mântuirii la Sfântul Marcu Ascetul* (disertație de master) (154 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/09/teologia-mantuirii-la-sfantul-marcu-ascetul-2010/

37. *Bucuria comuniunii (vol. 9)* (188 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/20/bucuria-comuniunii-vol-9/

38. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 6)* (130 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/27/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-6/

39. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 7)* (76 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-7/

40. Sfântul Epifanie al Salaminei, *Despre măsuri și greutăți și numere și alte lucruri care sunt în Dumnezeiești Scripturi* (100 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2010/07/16/sfantul-epifanie-al-salaminei-despre-masuri-si-greutati-2010/

41. PS. Acad. Melchisedec Ștefănescu, *Viața și Scrierile lui Grigorie Țamblac* (adaptare a textului ed. din 1884) (138 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/21/ps-acad-melchisedec-stefanescu-viata-si-scrierile-lui-grigorie-tamblac-versiune-adaptata2010/

42. Sfântul Sfințit Mucenic Antim Ivireanul, *Sfătuiri creștine-politice* (text adaptat) (33 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/29/sfantul-antim-ivireanul-sfatuiri-crestine-politice-2010/

43. Sfântul Varlaam al Moldovei, *Răspunsul împotriva Catehismului calvin* (text adaptat) (52 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/09/22/sfantul-varlaam-al-moldovei-raspunsul-impotriva-catehismului-calvin-2010/

44. *Traduceri patristice (vol. 2)* (347 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/

45. PS Damaschin Dascălul, *Învățături pentru șapte Taine* (text transliterat și adaptat) (27 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/26/ps-damaschin-dascalul-invatataturi-pentru-sapte-taine-2010/

46. Dorin Streinu, *Opere alese, vol. I, Despre mine însumi (Jurnal de scriitor. Fragmente)* (526 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/12/dorin-streinu-opere-alese-vol-i-2010/

47. *Traduceri patristice (vol. 3)* (288 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/02/traduceri-patristice-vol-3/

48. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 2)* (160 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/07/dorin-streinu-opere-alese-vol-2/

49. *Epilog la lumea veche (I. 3)* (256 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/08/epilog-la-lumea-veche-i-3/

50. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (237 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/31/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

51. *Cuvintele duhovnicești (vol. 1)* (390 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/02/12/cuvintele-duhovnicesti-vol-1/

52. *Bucuria vine de departe* (carte dialogică cu Prof. Otilia Kloos) (55 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/21/bucuria-vine-de-departe-2011/

53. *Cuvintele duhovnicești (vol. 2)* (558 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/26/cuvintele-duhovnicesti-vol-2/

54. *A vedea și a fi văzut (vol. 1)* (460 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/04/16/a-vedea-si-a-fi-vazut-vol-1/

55. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 8)* (549 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/

56. *Praedicationes (vol. 1)* (199 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/20/praedicationes-vol-1/

57. *Twitter pentru azi (vol. 3)* (26 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/07/31/twitter-pentru-azi-vol-3/

58. *Evanghelia după Matei* (112 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/

59. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 3)* (214 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/10/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-3/

60. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 4)* (129 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/05/dorin-streinu-opere-alese-vol-4/

61. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 5)* (283 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/21/dorin-streinu-opere-alese-vol-5/

62. *Studii de poezie pașoptistă* (82 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/28/studii-de-poezie-pasoptista-2011/

63. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 9)* (225 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2011/12/16/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-9/

64. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 6)* (209 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/01/14/dorin-streinu-opere-alese-vol-6/

65. *Statistici. Concluzii. Sublinieri. Lucruri văzute de-aproape* (121 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/02/18/statistici-concluzii-sublinieri-lucruri-vazute-de-aproape/

66. *Predicile din Săptămâna Mare* (25 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/04/13/predicile-din-saptamana-mare/

67. *Despre omul Împărăției* (190 pagini). Este al 10-lea volum și ultimul al *Operelor complete* ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu.
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/

68. *Țiganiada: tradiție și inovație. Aventura scriiturii și canonul literar românesc* (111 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/07/19/tiganiada-traditie-si-inovatie/

69. *Praedicationes (vol. 2)* (253 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/08/07/praedicationes-vol-2/

70. *Twitter pentru azi (vol. 4)* (30 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/10/10/twitter-pentru-azi-vol-4/

71. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 1)* (251 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/11/21/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-1/

72. *Praedicationes (vol. 3)* (337 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/10/praedicationes-vol-3/

73. *Epilog la lumea veche (I. 4)* (247 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/22/epilog-la-lumea-veche-i-4/

74. *Praedicationes (vol. 4)* (352 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/09/praedicationes-vol-4/

75. *Praedicationes (vol. 5)* (366 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/27/praedicationes-vol-5/

76. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 2)* (261 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/07/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-2/

77. *Praedicationes (vol. 6)* (308 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/29/praedicationes-vol-6/

78. *Creatori de limbă și de viziune poetică în literatura română (vol. 1)* (228 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/15/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-in-literatura-romana-vol-1/

79. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 3)* (308 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/07/31/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-3/

80. *Bucuria comuniunii (vol. 10)* (356 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/21/bucuria-comuniunii-vol-10/

81. Dorin Streinu, *Opere alese* (vol. 7) (241 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/23/dorin-streinu-opere-alese-vol-7/

82. *Vorbiri de Facebook (vol. 1)* (508 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/20/vorbiri-de-facebook-vol-1/

83. *Epilog la lumea veche I. 1 (ediția a doua)* (862 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/11/epilog-la-lumea-veche-i-1-editia-a-doua/

84. *Praedicationes (vol. 7)* (619 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/16/praedicationes-vol-7/

85. *Bucuria comuniunii (vol. 11)* (361 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/31/bucuria-comuniunii-vol-11/

86. *Atenție teologică* (216 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/03/04/atentie-teologica/

87. *Interviuri de conștiință [vol. 1]* (367 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/04/21/interviuri-de-constiinta-vol-1/

88. *Twitter pentru azi (vol. 5)* (59 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/21/twitter-pentru-azi-vol-5/

89. *Vezi ceea ce ești (vol. 1)* (80 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/24/vezi-ceea-ce-esti-vol-1/

90. *Fragmentarium (vol. 3)* (388 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/26/fragmentarium-vol-3/

91. *Vezi ceea ce ești (vol. 2)* (94 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/02/vezi-ceea-ce-esti-vol-2/

92. *Trei poeți și-un început de secol* (280 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/13/trei-poeti-si-un-inceput-de-secol/

93. *Vezi ceea ce ești (vol. 3)* (99 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/20/vezi-ceea-ce-esti-vol-3/

94. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 2)* (305 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/25/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-2/

95. *Studii literare (vol. 1)* (447 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/29/studii-literare-vol-1/

96. *Vezi ceea ce ești (vol. 4)* (101 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/05/vezi-ceea-ce-esti-vol-4/

97. *Traduceri patristice (vol. 4)* (427 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/10/traduceri-patristice-vol-4/

98. *Praedicationes (vol. 8)* (510 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/08/15/praedicationes-vol-8/

99. *The Sight of God in the Theology of Saint Symeon the New Theologian* (first book in english; my doctoral thesis) (499 pages)

https://www.teologiepentruazi.ro/2014/09/15/the-sight-of-god-in-the-theology-of-saint-symeon-the-new-theologian/

100. *Vorbiri de Facebook (vol. 2)* (393 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/07/vorbiri-de-facebook-vol-2/

101. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 4)* (441 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/20/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-4/

102. *Mâncăruri românești cu gust* (27 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/27/mancaruri-romanesti-cu-gust/

103. *Acatistul Sfinților pomeniți pe 31 octombrie* (27 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/29/acatistul-sfintilor-pomeniti-pe-31-octombrie/

104. *Studiu despre Viața Sfântului Macarie Romanul* (68 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/31/studiu-despre-viata-sfantului-macarie-romanul/

105. *Fragmentarium [vol. 4]* (502 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/11/29/fragmentarium-vol-4/

106. *Luceafărul. Comentariu literar* (156 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/18/luceafarul-comentariu-literar/

107. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 8)* (216 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-8/

108. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 1]* (283 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/08/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-1/

109. Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Dumnezeu e viu și prezent în lume prin slava Sa* (132 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/15/dumnezeu-e-viu-si-prezent-in-lume-prin-slava-sa/

110. Sfântul Apostol Pavel, *Epistola către Efeseni* (26 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/20/epistola-catre-efeseni/

111. *Cartea Sfântului Profet Ionas* (13 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/21/cartea-sfantului-profet-ionas/

112. *Cele 3 Epistole catolice ale Sfântului Apostol Ioannis* (25 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/23/cele-3-epistole-catolice-ale-sfantului-apostol-ioannis/

113. *Epistola catolică a Sfântului Apostol Iacovos, fratele Domnului* (20 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/30/epistola-catolica-a-sfantului-apostol-iacovos-fratele-domnului/

114. *Cartea Sfântului Profet Ioil* (17 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/04/cartea-sfantului-profet-ioil/

115. *Cărțile Sfinților Profeți Avdiu și Angheos* (16 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/10/cartile-sfintilor-profeti-avdiu-si-angheos/

116. *Epistola către Filippeni a Sfântului Apostol Pavlos* (19 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/13/epistola-catre-filippeni-a-sfantului-apostol-pavlos/

117. *Cântarea Cântărilor* (40 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/18/cantarea-cantarilor/

118. *Evanghelia după Marcos* (130 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/03/22/evanghelia-dupa-marcos/

119. *Epilog la lumea veche I. 2 (ediția a doua)* (952 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/05/16/epilog-la-lumea-veche-i-2-editia-a-doua/

120. *Teologia Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (397 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/12/teologia-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

121. *Praedicationes (vol. 9)* (675 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/29/praedicationes-vol-9/

122. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 2]* (303 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/07/07/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-2/

123. *Cartea Sfântului Profet Naum* (14 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/09/09/cartea-sfantului-profet-naum/

124. *Epistola către Galatei* (25 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/10/epistola-catre-galatei/

125. *Cartea Sfântului Profet Amvacum* (14 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/21/cartea-sfantului-profet-amvacum/

126. *Epistola către Colossei* (20 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/08/epistola-catre-colossei/

127. *Eminescu: între modernitate și tradiție. Importanța tradiției literare și spirituale românești pentru viziunea romantică eminesciană* (teză post-doctorală) (884 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/16/eminescu-intre-modernitate-si-traditie/

128. *Traduceri patristice (vol. 5)* (455 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2015/12/06/traduceri-patristice-vol-5/

129. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 5)* (289 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/12/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-5/

130. *Praedicationes (vol. 10)* (627 de pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/23/praedicationes-vol-10/

131. *Twitter pentru azi (vol. 6)* (100 de pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/twitter-pentru-azi-vol-6/

132. *Vorbiri de Facebook (vol. 3)* (190 de pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/vorbiri-de-facebook-vol-3/

133. *Evanghelia după Ioannis* (129 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/05/10/evanghelia-dupa-ioannis/

134. *Cartea Sfântului Profet Sofonias* (32 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/05/10/cartea-sfantului-profet-sofonias/

135. *11 elegii (comentariu literar)* (157 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/11-elegii-comentariu-literar/

136. *Epistola întâia către Timoteos* (41 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/epistola-intaia-catre-timoteos/

137. *Epistola a doua către Timoteos* (37 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/epistola-a-doua-catre-timoteos/

138. *Despre nimic* (conferință online) (54 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/07/27/despre-nimic-conferinta-online/

139. *Cântările* (57 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/08/12/cantarile/

140. Sfântul Sfințit Mucenic Antim Ivireanul, *Didahiile* (prima ediție actualizată) (350 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/08/25/sfantul-sfintit-mucenic-antim-ivireanul-didahiile-prima-editie-actualizata/

141. *Praedicationes (vol. 11)* (698 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/10/19/praedicationes-vol-11/

142. *Parimiele lui Salomon* (117 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/10/29/parimiele-lui-salomon/

143. *Studii literare* (vol. 2) (162 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/11/05/studii-literare-vol-2/

144. *Epilog la lumea veche, vol. I. 5. Emil Botta* (239 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/11/21/epilog-la-lumea-veche-vol-i-5-emil-botta/

145. Sfântul Împărat Salomon, *Ecclisiastis* (59 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/11/23/ecclisiastis/

146. *Mântuirea este eclesială* (conferință on-line) (54 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2016/12/19/mantuirea-este-eclesiala-conferinta-online/

147. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 9)* (270 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/01/20/dorin-streinu-opere-alese-vol-9/

148. *Praedicationes (vol. 12)* (571 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/02/11/praedicationes-vol-12/

149. *Psalmii* (ediția LXX) (329 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/03/04/psalmii-editia-lxx/

150. *Psalmii liturgici* (299 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/03/05/psalmii-liturgici/

151. *Epilog la lumea veche (vol. I. 6). Nichita Stănescu* (759 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2017/06/01/epilog-la-lumea-veche-vol-i-6-nichita-stanescu/

152. *Praedicationes (vol. 13)* (530 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/07/10/praedicationes-vol-13/.

153. *Twitter pentru azi (vol. 7)* (254 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/08/30/twitter-pentru-azi-vol-7/.

154. *Epilog la lumea veche, vol. I. 3* (ediția a doua) (699 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/10/02/epilog-la-lumea-veche-vol-i-3-editia-a-doua/.

155. *Cartea Sfântului Profet Iov* (144 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/10/03/cartea-sfantului-profet-iov/.

156. *Studii literare* (vol. 3) (157 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/10/23/studii-literare-vol-3/.

157. *Maturizarea poeziei* (173 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/11/05/maturizarea-poeziei/.

158. *Înțelepciunea lui Salomon* (86 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2017/12/16/intelepciunea-lui-salomon/.

159. *Viețile Sfinților (vol. I)* (461 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/03/16/vietile-sfintilor-vol-i/

160. *Vorbiri de Facebook (vol. 4)* (337 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/03/22/vorbiri-de-facebook-vol-4/

161. *Praedicationes (vol. 14)* (658 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/05/02/praedicationes-vol-14/

162. *Întrebări și răspunsuri teologice (vol. 1)* (319 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/06/18/intrebari-si-raspunsuri-teologice-vol-1/

163. *Studii literare (vol. 4)* (326 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/07/01/studii-literare-vol-4/

164. *Înțelepciunea lui Sirah* (192 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/10/04/intelepciunea-lui-sirah/

165. *Înțelepciunea lui Sirah (ediția liturgică)* (151 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/12/08/intelepciunea-lui-sirah-editia-liturgica/

166. *În ajutorul tău* (151 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/12/10/in-ajutorul-tau/

167. *Twitter pentru azi (vol. 8)* (127 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2018/12/16/twitter-pentru-azi-vol-8/

168. *Studii literare (vol. 5)* (184 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2018/12/16/studii-literare-vol-5/

169. *Psalmii lui Salomon (ediția științifică)* (71 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/01/20/psalmii-lui-salomon-editia-stiintifica/

170. *Psalmii lui Salomon (ediția liturgică)* (62 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/01/22/psalmii-lui-salomon-editia-liturgica/

171. *Studii literare (vol. 6)* (105 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/03/21/studii-literare-vol-6/

172. *Evanghelia după Lucas* (173 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/04/11/evanghelia-dupa-lucas/

173. *Evanghelia după Lucas (ediția liturgică)* (133 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/05/22/evanghelia-dupa-lucas-editia-liturgica/

174. *Epistola către Evrei* (69 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/05/24/epistola-catre-evrei/

175. *Cartea Sfântului Profet Osie* (59 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/05/27/cartea-sfantului-profet-osie/

176. *Vorbiri de Facebook (vol. 5)* (423 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2019/05/29/vorbiri-de-facebook-vol-5/

177. *Cartea Sfântului Profet Amos* (49 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/06/05/cartea-sfantului-profet-amos/

178. *Geneza creștină în opera lui Eminescu* (157 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/06/15/geneza-crestina-in-opera-lui-eminescu/

179. *Cartea Sfântului Profet Miheas* (45 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/07/02/cartea-sfantului-profet-miheas/

180. *Praedicationes (vol. 15)* (741 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/07/11/praedicationes-vol-15/

181. *Cartea Sfântului Profet Zaharias* (63 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/08/31/cartea-sfantului-profet-zaharias/

182. *Cartea Sfântului Profet Malahias* (37 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/09/06/cartea-sfantului-profet-malahias/

183. *Teologia Dogmatică Ortodoxă (vol. 2)* (289 pagini)
https://www.teologiepentruazi.ro/2019/12/23/teologia-dogmatica-ortodoxa-vol-2/

184. *Istoria literaturii române (vol. 1)* (642 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2020/02/02/istoria-literaturii-romane-vol-i/

185. *Istoria literaturii române (vol. 2)* (429 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2020/03/29/istoria-literaturii-romane-vol-2/

186. *Rămâne să ne vedem* (174 pagini)

https://www.teologiepentruazi.ro/2020/04/04/ramane-sa-ne-vedem/

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© *Teologie pentru azi*
Toate drepturile rezervate